

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA MESTA POLTÁR NA ROKY 2015 – 2023

Aktualizácia Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Poltár pre programovacie obdobie 2010 – 2019 a jeho Dodatku č. 1

OBSAH

Úvod	3
A/ Charakteristika mesta Poltár	4
A.1 Základné údaje	4
A.2 Vymedzenie územia	5
A.3 História obce	6
B/ Prírodné zdroje	9
B.1 Štruktúra pôdneho fondu	9
B.2 Klimatické pomery	11
B.3 Hydrologické pomery	12
B.4 Fauna a flóra	12
B.5 Nerastné suroviny	13
B.6 Životné prostredie	13
C/ Ľudské zdroje	14
C.1 Demografické charakteristiky	14
C.2 Kultúrno-spoločenské zdroje	19
D/ Materiálne zdroje	21
D.1 Technická infraštruktúra	21
D.1.1 Bytový a domový fond	21
D.1.2 Doprava a dopravné vzťahy	21
D.1.3 Inžinierske siete	22
D.2. Sociálna infraštruktúra	23
D.2.1 Zdravotná a sociálna infraštruktúra	23
D.2.2 Školská infraštruktúra	24
D.2.3 Kultúrna infraštruktúra	24
D.2.4 Športová a rekreačná štruktúra	24
E/ Ekonomické zdroje	25
E.1 Ekonomická charakteristika	25
E.2 Ekonomická štruktúra obyvateľstva	25
E.3 Priemysel	26
E.4 Poľnohospodárstvo	26
E.5 Podnikateľská sféra	26
E.6 Obchodná sféra a služby	27
E.7 Cestovný ruch	27
F/ Partnerstvá, účasť v združeniach. Podujatia, aktivity, projekty	27
F.1 Partnerstvá, účasť v združeniach	27
F.2 Podujatia, aktivity, projekty	28
G/ SWOT analýza	28
H/ Kľúčové disparity a faktory rozvoja	42
I/ Vyhodnotenie zapojenia verejnosti do dotazníkového prieskumu obyvateľov mesta Poltár	42

J / Vízia.....	51
K/ Stratégia rozvoja	51
L/ Programová časť	52
M/Realizačná časť	58
N/ Finančná časť	59
Záver	61
Zoznam príloh	62
Zoznam informačných zdrojov použitých v PHSR.....	63
Zoznam niektorých skratiek k strategickej časti dokumentu	63
Použité zdroje informácií	63

ÚVOD

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce

Smerodajným nástrojom štátnej regionálnej politiky je **zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja** v znení zákona č. **309/2014 Z. z.**, ktorý ustanovuje, že hlavnú úlohu pri strategickom plánovaní podpory regionálneho rozvoja zohrávajú orgány štátnej správy, obcí a samosprávnych krajov. Podľa uvedeného zákona má efektívnemu plánovaniu a čerpaniu prostriedkov pre miestny a regionálny rozvoj napomôcť PHSR obce, resp. samosprávneho kraja. PHSR je strednodobý programový dokument, ktorý obsahuje najmä analýzu hospodárskeho a sociálneho, environmentálneho a kultúrneho rozvoja obce, hlavné smery jej vývoja, ustanovenie cieľov a prvoradých potrieb; úlohy a prvoradé potreby v rozvoji; návrh finančného a administratívneho zabezpečenia.

Obsah PHSR v zmysle vyššie uvedeného zákona o regionálnom rozvoji okrem iného ustanovil aj kompetenciu vypracúvať, schvaľovať a pravidelne vyhodnocovať plnenie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí (PHSR), príp. jeho časti, podieľať sa na ich uskutočňovaní a pravidelne vyhodnocovať ich plnenie.

Získanie finančnej podpory z verejných zdrojov (európskych, štátnych alebo regionálnych) býva pri projektoch zameraných na regionálny rozvoj často podmienené ich zladením s rozvojovou stratégiou príslušnej obce, mikroregiónu či kraja. Vyžaduje to aj uvedený zákon o podpore regionálneho rozvoja, preto podľa tohto zákona **majú mať obce schválený PHSR svojim najvyšším orgánom – obecným zastupiteľstvom.**

Cieľom spracovania PHSR obce je poskytnúť komplexný pohľad na súčasný stav a perspektívy a šance obce v oblasti hospodárskeho a sociálneho rozvoja a stanoviť strategické ciele, rozvojové priority a strategické oblasti rozvoja obce ako celku.

Vypracovaním PHSR obec splní jeden zo základných princípov regionálnej politiky Európskej únie – princíp programovania. Súčasne tak zvýši svoje šance získať finančnú podporu na realizáciu projektov zo štrukturálnych fondov, keďže obec musí preukázať súlad zamýšľaného projektu s regionálnymi stratégiami a miestnou stratégiou, ktorú reprezentuje svojím PHSR.

PHSR obce nenahrádza územno-plánovaciu dokumentáciu a územno-plánovacie podklady, ale patrí medzi významné podklady využívané v územno-plánovacej činnosti. Na úrovni obce je základným územno-plánovacím dokumentom územný plán obce alebo zóny. Jednotlivé zámery predkladané v rámci prípravy **PHSR musia byť v súlade s existujúcou schválenou územno-plánovacou dokumentáciou**, príp. s podkladmi, pričom program rozvoja obce stanovuje iba mieru podpory jednotlivým jeho zámerom.

A/ Charakteristika mesta Poltár

A.1 Základné údaje

<i>Názov mesta:</i>	Poltár
<i>Okres:</i>	Poltár
<i>Región:</i>	Novohrad
<i>Vyšší územný celok:</i>	Banskobystrický samosprávny kraj
<i>Meno primátora:</i>	Pavel Gavalec
<i>Poštová adresa MsÚ:</i>	Železničná 489/1, 987 01 Poltár
<i>Telefón:</i>	+421 47 430 84 23
<i>Fax:</i>	+421 47 430 84 23
<i>e-mail:</i>	mesto@poltar.sk
<i>www:</i>	www.poltar.sk
<i>Počet obyvateľov k 31.12.2014:</i>	5742
<i>Hustota obyvateľstva/ km²:</i>	188,08 obyv./ km ²
<i>Rozloha:</i>	30,53 km ² (3053 ha)
<i>Nadmorská výška obce:</i>	240 m n. m.
<i>Súradnice:</i>	48°25'50"S 19°47'51"E

Obr. č. 1

Zdroj: www.google-mapy.sk

A.2 Vymedzenie územia

Mesto Poltár sa nachádza v južnej časti Banskobystrického samosprávneho kraja na úpätí Slovenského Rudohoria v severovýchodnej časti Lučeneckej kotliny. Je okresným mestom. Rozprestiera sa v rovinatej doline potoka Poltarice, pričom časť Zelené leží na nive a nízkej terase Ipľa. Nadmorská výška v katastri mesta sa pohybuje od 215 do 380 m. n. m. Poltár susedí s obcami Breznička, Rovňany, Uhorské, České Brezovo, Hrnčiarska Ves a Nové Hony.

K mestu patria mestské časti Zelené a Slaná Lehota a časti Hájiky - Maky a Prievrana.

Obr.č.2

Zdroj: www.google-mapy.sk

A.3 História mesta

Na základe archeologických objavov je dokázané, že územie mesta Poltár, ako aj jeho okolie obýval človek už v predhistorickej dobe. Potvrdzujú to aj nálezy zo 7. a 8. storočia, počas ktorých boli na Cerinách odhalené základy stredovekého hrádka a na Kostolisku zvyšky neskororománskeho kostola. Na základe zápisov z miestnej kroniky bol v roku 1791 kostol rozobraný a použitý na výstavbu kostola v dnešnom Poltári. V miestach Kostoliska a pri osade Hájiky boli objavené aj žiarové pohrebiská pilinskej kultúry zo strednej a mladšej doby bronzovej. Súčasťou nálezu boli aj objekty výrobného a obytného charakteru, vypaľovacie pece na výrobu keramiky.

Najstaršia písomná zmienka o miestnom názve „SilvaPolta“ pramení z listiny z roku 1246, ktorou sa určovali hranice panstva Fiľakovského a Ozdínskeho hradu. Neskoršou písomnou zmienkou je metačná listina z roku 1302, v ktorej sa spomína okrem „zem“ Poltar aj Peryvna (Prievrana), Mortuny a Garab (Hrabovo). Prvým známym majiteľom Poltára bol od roku 1376 rod Soosovcov. Územie Poltára sa po dobytí hradu Fiľakovo Turkami v roku 1554 dostalo do Sečianskeho sandžaku. Turci postavili na Ipli v časti Zelené most, ktorý bol neskôr rozobratý a nanovo postavený z pôvodných kameňov. Je vyhlásený za kultúrnu technickú pamiatku. V tomto období sa tu pestovala ryža. Turecká okupácia sa končí v roku 1593 oslobodením Fiľakova. Počas 17. storočia sa územím Poltára ako aj celého Uhorska valia vlny protihabsburských povstaní a bojov s Turkami. V roku 1710 zasiahla Novohrad morová epidémia, ktorá sa podpísala na poklese obyvateľov Poltára spoločne s migráciou na Dolnú zem. Rodiny utekali na Dolnú zem najmä kvôli zlej úrodnosti pôdy a náboženskému útlaku evanjelikov. V oblasti poľnohospodárstva sa prevažne pestovala pšenica a ovos a obyvateľstvo sa zaoberalo aj výrobou hrncov. Chovali sa ošipané a hovädzí dobytok, a to pasením vo voľnej prírode. Z portálneho súpisu z roku 1715 sa zistilo, že v Poltári žilo 18 slovenských a 1 maďarská domácnosť. Obyvateľstvo bolo zložené z roľníkov, želiarov, sluhov, pastierov, úradníkov, zamestnancov panstva, remeselníkov, jedného učiteľa a farára. V Poltári boli aj dva mlyny a tiež miestny pivovarník. V tomto období už Poltár patril zemepánom Géciovcom.

Na území Poltára bola v druhej polovici 18. storočia podobne ako v celom Rakúsko – Uhorsku zavedená urbárska regulácia kráľovnej Márie Terézie. Okolie mesta Poltár je známe aj výskytom minerálnych prameňov. Podľa historických zápisov sa dozvedáme, že tu existoval prameň „Ryhavica“ a ďalšie dva minerálne pramene a kyselka pri ceste do Kerestúra (Nové Hony). Známe boli v 19. storočí sírnaté kúpele, ktoré neskôr zanikli, hoci sírnaté pramene sú tu dodnes. V 80. rokoch 18. storočia bolo vykonané sčítanie obyvateľov a v Poltári vtedy žilo 635 obyvateľov, v časti Zelené a Slaná Lehota ďalších 467 obyvateľov. Podobne sa uskutočnilo aj vojenské mapovanie Uhorska, z ktorého vyplynulo, že v Poltári bola len jedna budova z pevného materiálu, a to sídlo zemepána. Dnes je v tomto objekte umiestnené Mestské múzeum. V časti Zelené stáli dve pevné budovy: kostol a poštový úrad. Novinkou v poľnohospodárstve je pestovanie priadky morušovej.

Symbolom obcí boli v tom čase pečatidlá. Najstaršia pečať Poltára pochádza z roku 1807 a tvoril ju vpravo umiestnený lemeš a vľavo umiestnené čerieslo, nad ktorým je šesťcípá

hviezda a vedľa čeriesla je polmesiac s tvárou. Kruhový popis pečate znie: POLTAR FALU PETSETYEY ANNO 1807.

Po sčítaní obyvateľov v roku 1869 mal Poltár 953 obyvateľov a časti Zelené a Slaná Lehota spolu 530 obyvateľov. O štyri roky nato vypukla morová epidémia, ktorej podľahlo v poltárskej cirkvi 40 ľudí.

Nezastupiteľné postavenie v regióne má výskyt hlíny, ktorá sa začína priemyselne využívať už v 18. storočí. Zo začiatku bola používaná na výstavbu sklárskych pecí. K jej sústavnému priemyselnému využívaniu dochádza v 60. rokoch 19. storočia rytierom Karolom Barattom, ktorý kúpil poltársky majetok. V roku 1869 postavil továreň na výrobu keramiky a krytiny a neskôr v roku 1882 aj fabriku v Zelenom. Výroba napredovala aj vďaka výstavbe železničných tratí Lučenec – Poltár a Poltár – Rimavská Sobota počas rokov 1901 až 1913, vďaka ktorej sa výrobky dostali aj za hranice Novohradu. Po zmene majiteľov bola továreň zmodernizovaná a vyrábali sa hrebenáče, šamotové výrobky a krytina. Počiatkom roku 1889 už funguje aj druhá výrobná škridiel a tehál v Poltári (pri dnešnej železničnej stanici), tzv. Krauszova, ktorú založil Peter Krausz. Obe fabriky sa stali majetkom Ipeľských tehelní. Koncom 19. storočia bola v parku odhalená busta zavraždenej rakúskej cisárovnej a uhorskej kráľovnej Alžbety. Dnes je busta umiestnená v interiéri Mestského úradu v Poltári. Aj napriek postupnej industrializácii nosným odvetvím zostáva poľnohospodárstvo, nasleduje spracovanie hlíny, remeslá (obuvnícke a odevné), stavebníctvo a potravinárstvo.

Začiatok 20. storočia bol sprevádzaný krízou v hospodárstve, čo sa prejavilo vo vysokej nezamestnanosti, ktorá mnohých ľudí donútila k odchodu do zahraničia. Obyvatelia najčastejšie odchádzali do USA a Kanady. K zlej situácii na území dnešného Slovenska vtedy prispela aj vrcholiaca maďarizácia. Tieto udalosti vyústili v roku 1914 do 1. svetovej vojny, v dôsledku ktorej zomrelo 26 obyvateľov Poltára, 13 obyvateľov Zeleného a 6 obyvateľov Slanej Lehoty. Na ich pamiatku bola odhalená v roku 1929 pamätná tabuľa, ktorá je umiestnená v evanjelickom kostole v Poltári.

Po ukončení vojny bol v roku 1918 prijatý zákon o vytvorení Česko-slovenskej republiky. Aj v tomto období pokračuje vysťahovalectvo do USA a Kanady až do začatia hospodárskej krízy a následne 2. svetovej vojny. Zvyšujúca sa nezamestnanosť bola riešená tzv. núdzovými prácami. V roku 1940 sa v Poltári ukončilo budovanie pouličného osvetlenia a začalo s elektrifikáciou domácností a opravou ciest. V týchto rokoch vrcholia aj akcie fašistického Nemecka a Maďarska namierené proti Česko-slovensku. Výsledkom je rozpad Česko-slovenska a vznik Slovenského štátu v roku 1939. Nasledujúce obdobie prináša so sebou znižovanie nezamestnanosti, ale aj zvyšovanie cien potravín a spotrebného tovaru, no v prvom rade začatie 2. svetovej vojny.

Po skončení vojny sa ľudia pomaly vracali k doterajšiemu životu. Do popredia sa však dostáva konkurenčný boj dvoch politických strán, a to DS a KSS. Víťazom volieb sa v roku 1946 stala DS, no jej vládnutie trvalo len 2 roky, kedy nastupuje po prevrate totalitný režim. Negatívny hospodársky vývoj v týchto rokoch zapríčinila vysoká neúroda, znižovanie stavov dobytka a následne sa zmáhajúci čierny obchod. Rok 1950 je rokom vzniku JRD I. typu v Poltári a neskôr v roku 1952 jeho transformácie na JRD III. typu. Hlavnými pestovanými

komoditami boli obilniny, ozimná repka, kýmna mrkva, cibuľa, cesnak a cukrová repa. Choval sa hovädzí dobytok, ošípané, kone, ovce, sliepky a kačice. V roku 1964 došlo k zlúčeniu JRD v Poltári s JRD v Slanej Lehote a o dva roky neskôr sa pričlenilo aj JRD Zelené. JRD Pokrok v Poltári tak tvoril veľký družstevný komplex. Prešlo sa k pestovaniu zemiakov, raže, krmovín, ľanu, hrachu a začalo sa s pridruženou výrobou. Poltár sa stáva okresným mestom a spadá doň 18 obcí z okresu Lučenec a 5 obcí z okresu Rimavská Sobota. Mesto sa začalo modernizovať a komunikačne sprístupňovať. Postavené boli viaceré bytovky a rodinné domy. Postupne dochádzalo k zvyšovaniu životnej úrovne, k čomu prispelo aj vybudovanie poštovej, telegrafnej a telefónnej siete, či tehliarskeho závodu Poltár III.

V roku 1960 sa prešlo k predchádzajúcemu členeniu a Poltár opäť spadá pod okres Lučenec. V roku 1966 bola k Poltáru pričlenená obec Zelené. V roku 1963 bol otvorený kultúrny dom a o dva roky neskôr aj poliklinika. Poltáru bol udelený štatút mesta v roku 1969 a v tom istom roku bol odhalený aj pomník padlým v 1. a 2. svetovej vojne. Mesto Poltár malo vtedy 3 220 obyvateľov a JRD v Poltári bolo najväčším poľnohospodárskym podnikom v okrese Lučenec. V meste fungovali tri základné školy, jedna stredná všeobecnovzdelávacia škola, osobitná škola, poľnohospodárske odborné učilište, sklárske odborné učilište, dve materské školy a detské jasle. V roku 1966 sa začalo s výstavbou nového sklárskeho závodu, ktorý bol do prevádzky uvedený v roku 1971. V tomto roku bolo z Katarínskej Huty do Poltára premiestnené Stredné odborné učilište sklárske. Pokračovalo sa vo výstavbe nových bytoviek, rodinných domov a v rekonštrukciách chátrajúcich bytov. V týchto rokoch bol zaznamenaný aj demografický nárast, o ktorý sa pričínili aj obyvatelia sťahujúci sa do Poltára za prácou, a to najmä z okresu Lučenec. Problémom sa ale stáva zvyšujúce sa znečisťovanie životného prostredia a zatiaľ neregulovaný potok Poltarica. Hlavnými zamestnávateľmi boli Stredoslovenské sklárne, n. p., Ipeľské tehelne, n. p. a JRD Pokrok v Poltári.

Po prevrate v roku 1990 sa obnovila samospráva miest a obcí, súkromné vlastníctvo a slobodné podnikanie. Pre región to však znamenalo značné straty v priemysle, nakoľko zanikla Rada vzájomnej hospodárskej pomoci a podniky prišli o odberateľov svojej výroby. Po voľbách v roku 1990 bol v Poltári zriadený Obvodný úrad, Daňový úrad, Úrad životného prostredia a Úrad práce. Po rozdelení ČSR a vzniku samostatnej Slovenskej republiky sa v roku 1994 konali ďalšie komunálne voľby. Do funkcie primátora bol zvolený Ján Koršó, ktorý vo funkcii zotrval do roku 2004, kedy predčasne umrel. O dva roky neskôr sa mesto Poltár stáva opäť okresným mestom a v meste sa začína s výstavbou nových bytov, s rekonštrukciami chodníkov, kanalizácie, verejného osvetlenia a ukončená je aj plynofikácia. V meste bola v roku 1996 ukončená výstavba rímskokatolíckeho kostola a v roku 2002 bolo dané do užívania verejné kúpalisko. Počas týchto rokov dochádza aj k zvyšovaniu nezamestnanosti, strate sociálnych istôt, čo spôsobuje obmedzovanie poľnohospodárskej, tehliarskej a sklárskej výroby.

B/ Prírodné zdroje

B 1. Štruktúra pôdneho fondu

Rozlohu a rozdelenie pozemkov podľa charakteru k roku 2013 dokumentuje tabuľka č. 1 a graf č. 1. V katastri mesta Poltár dominuje orná pôda, ktorá sa rozprestiera na výmere 15 457 ha, čo predstavuje vyše 50 % celkovej výmery.

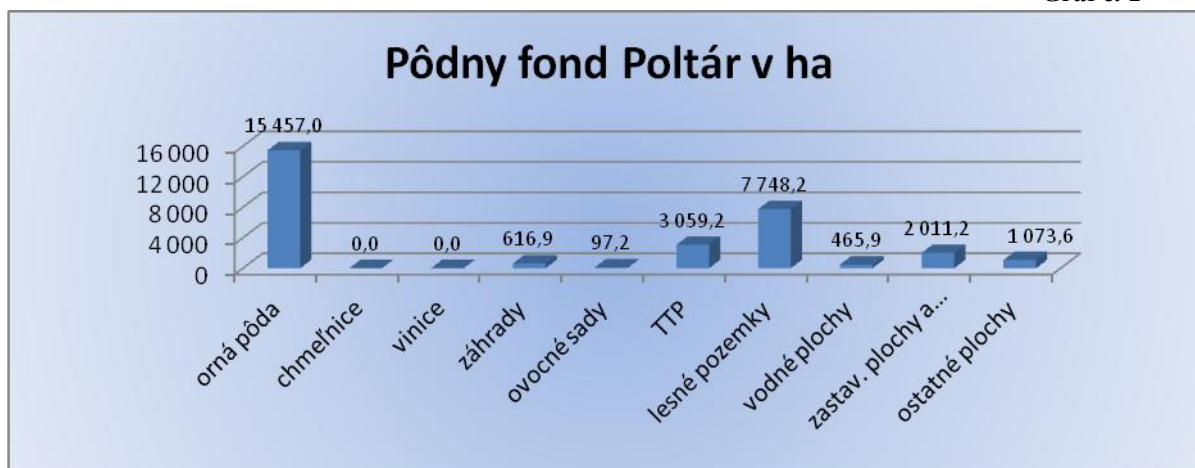
Druhy pozemkov v meste Poltár

Tab. č. 1

celková výmera	orná pôda	chmeľnice	vinice	záhrady	ovocné sady	TTP	lesné pozemky	vodné plochy	zastav. plochy a nádvoria	ostatné plochy
30 529	15 457	0	0	616,9	97,2	3 059,20	7 748,20	465,9	2 011,20	073,60
100%	50,63%	0%	0%	2,02%	0,32%	10,02%	25,37%	1,53%	6,59%	3,52%

Zdroj: ŠÚ SR, DATAcube 2015

Graf č. 1

Zdroj: spracované podľa ŠÚSR, 2015

Lesné hospodárstvo

Lesné pozemky pokrývajú len štvrtinu celkovej výmery katastra mesta Poltár. Lesy sú významným zdrojom vlhky, drevnej hmoty a zveriny. Prevažná časť je zalesnená listnatým a v menšej miere aj zmiešaným lesom. Má hnedé lesné pôdy. Sú to hospodárske – produkčné lesy, ktorých hlavným funkčným zameraním je produkcia drevnej hmoty. Celková výmera lesných porastov predstavuje 7 748,2 ha, t.j. 25,37 % z celkovej výmery katastra.

Pôdne druhy

Pôdne druhy vyskytujúce sa v katastri mesta Poltár, ale celkovo aj v okrese Poltár sú piesočnaté, piesočnato hlinité, hlinité až ílovito hlinité (Tab.č.2).

Zastúpenie pôdných druhov v okrese Poltár [% z poľnohospodárskej pôdy]

Tab. č. 2

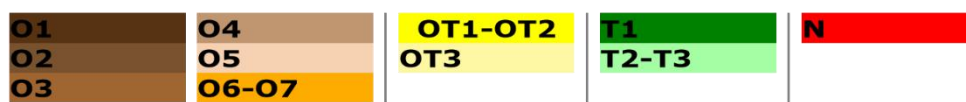
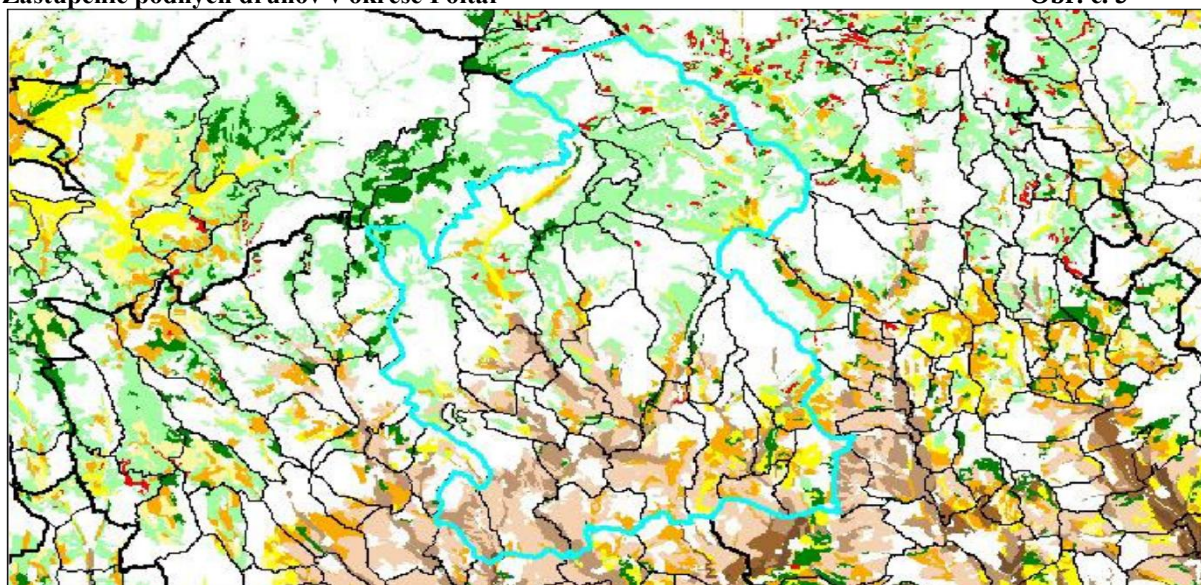
Okres	ľahké	stredne ťažké		ťažké	veľmi ťažké
	piesočnaté, hlinitopiesočnaté	piesočnato hlinité	hlinité	ílovito hlinité	ílovité, íly
Poltár	24,72	52,10	18,31	4,70	0,17

Zdroj: VÚPOP

Najvyšší podiel zaberajú piesočnato hlinité pôdy (52,10%) a hlinitopiesočnaté pôdy tvoria približne štvrtinu plochy (24,72%). Z hľadiska úrodnosti patrí celé územie k úrodnejším pôdam Slovenska. Index poľnohospodárskeho potenciálu južnej časti okresu je vysoký, približne 60 – 80 %. Podľa stupňa BPEJ prevládajú veľmi produkčné až produkčné pôdy.

Zastúpenie pôdných druhov v okrese Poltár

Obr. č. 3

O - potenciálne orné pôdy **T** - trvalé trávne porasty
OT - striedavé polia **N** - nevhodné

Zdroj: VÚPOP

Nitrátová smernica

Smernica 91/676/EC o ochrane vodných zdrojov pred znečistením dusičnanmi pochádzajúcimi z poľnohospodárstva

"Nitrátová direktíva" je súborom opatrení smerujúcich k zníženiu možností znečistenia vodných zdrojov (povrchové aj podzemné) dusičnanmi, ktoré môžu pochádzať z minerálnych hnojív, a z hospodárskych hnojív (maštalný hnoj, hnojovica, močovka), a to vtedy, keď sú aplikované v nadmerných dávkach a v nesprávnom čase, alebo keď sú zle uskladňované.

Zraniteľné oblasti boli na území SR vyčlenené Nariadením vlády SR zo dňa 26.6.2003. Podľa tohto nariadenia bolo 1546 obcí vyhlásených za územia zraniteľné z hľadiska ochrany

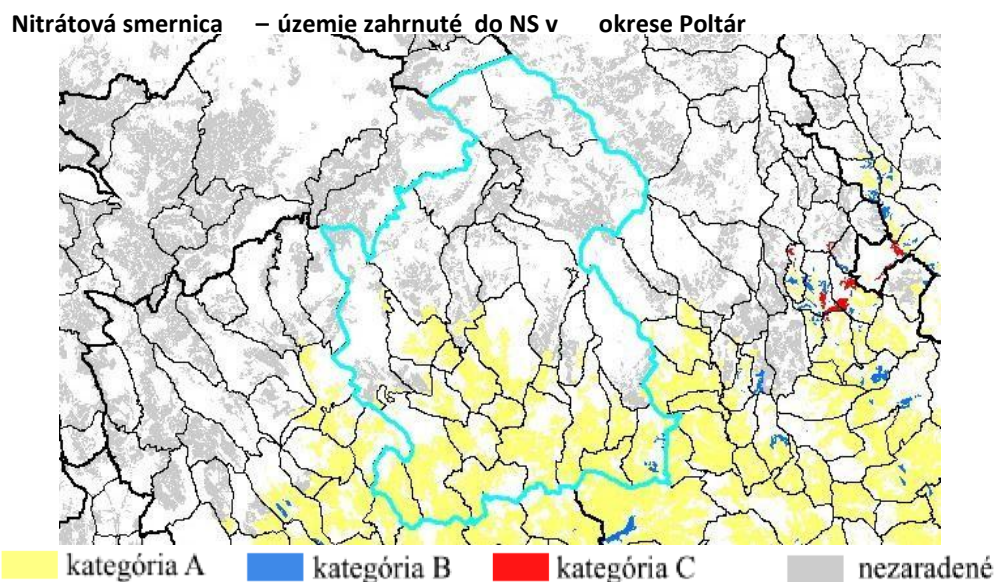

vodných zdrojov. Poľnohospodárske subjekty hospodáriace v spomínaných územiach sú povinné rešpektovať osobitné zásady hospodárenia.

V zraniteľných oblastiach sa na základe súboru pôdných, hydrologických, geografických a ekologických parametrov určili pre každý poľnohospodársky subjekt 3 kategórie obmedzení hospodárenia: **kategória A** - produkčné bloky s najnižším stupňom obmedzenia hospodárenia **kategória B** - produkčné bloky so stredným stupňom obmedzenia hospodárenia **kategória C** - produkčné bloky s najvyšším stupňom obmedzenia hospodárenia

Podmienky hospodárenia na A, B, C produkčných blokoch sú podrobne uvedené v "Programе hospodárenia". **Obec podľa Smernice 91/676/EC o ochrane vodných zdrojov pred znečistením dusičnanmi pochádzajúcimi z poľnohospodárstva je zaradená medzi produkčné bloky s obmedzením hospodárenia, a to konkrétne do kategórie B obmedzenia hospodárenia.**

Obr. č. 4

Zdroj: SAŽP

B.2 Klimatické pomery

Poltár leží na úpätí Slovenského Rudohoria na severovýchode Lučeneckej kotliny v doline potoka Poltarica, ktorý patrí do teplej klimateckej oblasti, pričom najjužnejšie časti Ipeľskej pahorkatiny a Ipeľskej nivy patria medzi najsuchšie oblasti Slovenska. Klíma je teplá a mierne suchá s miernou zimou a dlhým trvaním slnečného svitu. Podľa dlhodobých priemerných ročných teplôt vzduchu a ďalších teplotných charakteristík je najteplejšou časťou hodnoteného povodia Ipľa Lučenecká kotlina, južná časť Ipeľskej pahorkatiny a Ipeľskej nivy. Priemerné ročné teploty vzduchu sa pohybujú nad 9°C a vo vegetačnom období okolo 16°C. V zimnom období sa teploty vzduchu pohybujú od 11 do - 30°C. Priemerné množstvo zrážok sa pohybuje v rozmedzí 700-900 mm. Priemerný počet dní so snehovou pokrývkou je približne 89 dní, priemerný počet jasných dní (s oblačnosťou do 20 %) je ročne 65 dní.

B.3 Hydrologické pomery

Ipel', Poltarica, Uhorštiansky potok

Katastrálne územie mesta Poltár je v prevažnej miere odvodňované riekou Ipel', ktorá je hlavným povodím oblasti. Územím mesta Poltár preteká potok Poltarica a Uhorštiansky potok. Poltarica je ľavostranným prítokom Ipľa s dĺžkou 16,8 km. Preteká obcami České Brezovo a Poltár. Pramení v Stolických vrchoch, na východnom svahu vrchu Burkuš (809,4 m n. m.) v nadmorskej výške približne 760 m n. m. Prítokmi Poltarice sú: sprava spod Troch chotárov (650,1 m n. m.), spod Urbára (508,0 m n. m.), zľava z južného úpätia Kečky (812,4 m n. m.) a potok Polovno. Ústie do Ipľa je alokované v Lučenskej kotline východne od obce Breznička v nadmorskej výške okolo 219 m n. m.

Uhorštiansky potok pramení na území okresu Poltár v Stolických vrchoch, v podcelku Málinské vrchy, na južných svahoch vrchu Burkuš vo výške 720 m n. m. Je ľavostranným prítokom Ipľa a jeho dĺžka je 12,2 km, pričom sa radí medzi toky III. rádu. Pravostrannými prítokmi Uhorštianskeho potoka sú: prítoky z doliny Veľké skalné, Neklenský potok, Krná, Slatina, Držkovo a ľavostrannými: prítok spod Uhorského a Zlatná. Ústie do Ipľa sa nachádza na území mesta Poltár v nadmorskej výške 224,7 m n. m.

Poltarica aj Uhorštiansky potok prechádzajú geomorfologickými celkami: Stolické vrchy, podcelok Málinské vrchy, Revúcka vrchovina, podcelok Cinobanské predhorie, Juhoslovenská kotlina, podcelok Lučenská kotlina, časť Poltárska pahorkatina.

V údolí potoka Šťavica sa vyskytujú vývery minerálnych vôd – je to obyčajná podzemná voda, pôvodom zo štrkových a pieskových vrstiev poltárskej formácie, ktorá je obohacovaná juvenilným kyslíčnikom uhličitým. Na územie Poltára zasahuje legislatívna ochrana minerálnych prameňov v Maštinci – dočasné ochranné pásmo nahradzujúce OP 2. a 3. stupňa.

B.4 Fauna a flóra

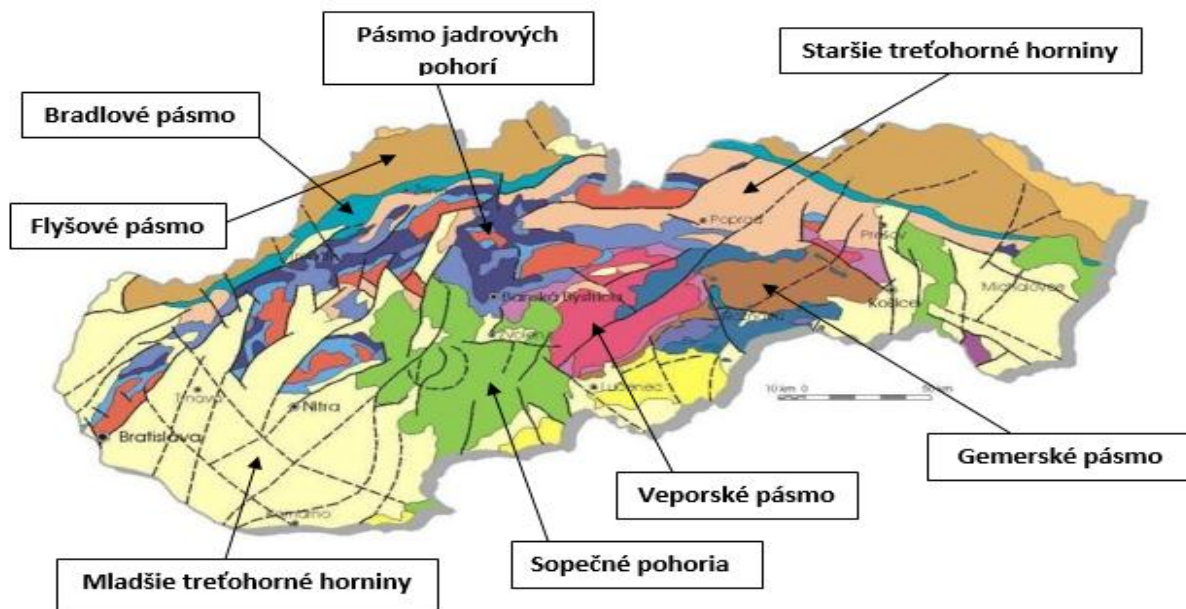
Živočíšstvo v okolí Poltára je pestré, čo je podmienené prírodnými danosťami a geografickou polohou. V minulosti, najmä počas rokov kolektívizácie, boli mnohé živočíšne druhy z územia vytlačené alebo boli ich stavy výrazne zredukované. Značné zastúpenie majú živočíchy polí a lúk, ľudských sídel, vodných spoločenstiev a lesostepí. Na území Poltára prevládajú listnaté lesy, od čoho sa odvíja aj zastúpenie živočíchov v tejto oblasti. Voľne v prírode môžeme pozorovať srnčiu, jeleniu, diviačiu zver, zajaca poľného, či mačku divú. Medzi vzácne druhy vyskytujúce sa na tomto území patria nosorožtek obyčajný, roháč obyčajný, húseničiar pyžmový, jašterica múrová, rak riečny, drozdy, sokol kobec, sýkorky a fúzač veľký.

Okolie Poltára je situované v oblasti teplomilnej panónskej flóry. Územie Poltára je z väčšej časti odlesnené, väčšie celky lesov sú v severnej časti územia. Z lesných porastov sa vyskytujú hlavne dubiny a dubohrabiny, agát a rastlinstvo riečnych nív. Prevládajúcimi druhmi sú dub cerový, dub letný a hrab obyčajný. Súčasťou rastlinstva sú aj ostružiny, liesky, trnky, vrbý, višne. Na území Zeleného sa vyskytuje v zmysle vyhlášky 211/58 chránená

rastlina - korunka strakatá. V katastri mesta Poltár sa nachádza areál Kúpna hora, ktorý bol v roku 2000 vyhlásený za chránený.

B.5 Nerastné suroviny

Zdroj: Internet

Mesto Poltár zasahuje do viacerých geomorfologických celkov (Lučeneckej kotliny, Cinobanského predhoria, Revúckej vrchoviny a Poltárskej pahorkatiny) v nadmorskej výške 215 – 380 m n. m. Kataster mesta Poltár je súčasťou poltárskeho súvrstvia, ktoré je tvorené štrkmi, ílmi a prachmi. Štrky tvoria hlavne kremeň, kremenec, granity, rohovce a vulkanity – čadič, andezit. Na území mesta Poltár sa nachádzajú bohaté ložiská žiaruvzdorných ílov a keramických surovín, ktoré ľudia už v minulosti využívali na hrnčiarsku a tehliarsku výrobu. Geologický výskum potvrdil, že sú tu ložiská kaolínu, keramických a stavebných pieskov ako predpokladu pre následné využitie.

B.6 Životné prostredie

Z hľadiska kvality životného prostredia patrí územie okresu Poltár medzi najmenej narušené a pomerne kvalitné územia v Banskobystrickom kraji. Pokles priemyselnej výroby pozitívne ovplyvnil stav životného prostredia. Podobne aj zníženie intenzifikácie využívania pôdy v poľnohospodárstve priaznivo ovplyvnilo hodnoty znečistenia pôdy a vody. Najväčšie znečistenie ovzdušia spôsobuje družstvo v Poltári, hospodárske dvory zamerané na živočíšnu výrobu, priemyselná výroba v areáli bývalých sklární, a v neposlednom rade kotolne na tuhé a plynné palivo, vypaľovanie tráv a psičkari. V častiach Slaná Lehota a Zelené sú zdrojom znečistenia individuálne výuste zo septikov do miestnych tokov a odpadové vody z domácností.

Na území mesta Poltár sa vyskytujú aj čierne skládky, ktoré sa mesto snaží odstraňovať.

Do katastrálneho územia Poltár zasahuje legislatívna ochrana minerálnych prameňov v Maštinci – dočasné ochranné pásmo (širšie ochranné pásmo) nahradzujúce OP 2. a 3. stupňa.

C/ Ľudské zdroje

C.1 Demografické charakteristiky

Štruktúra obyvateľov mesta Poltár

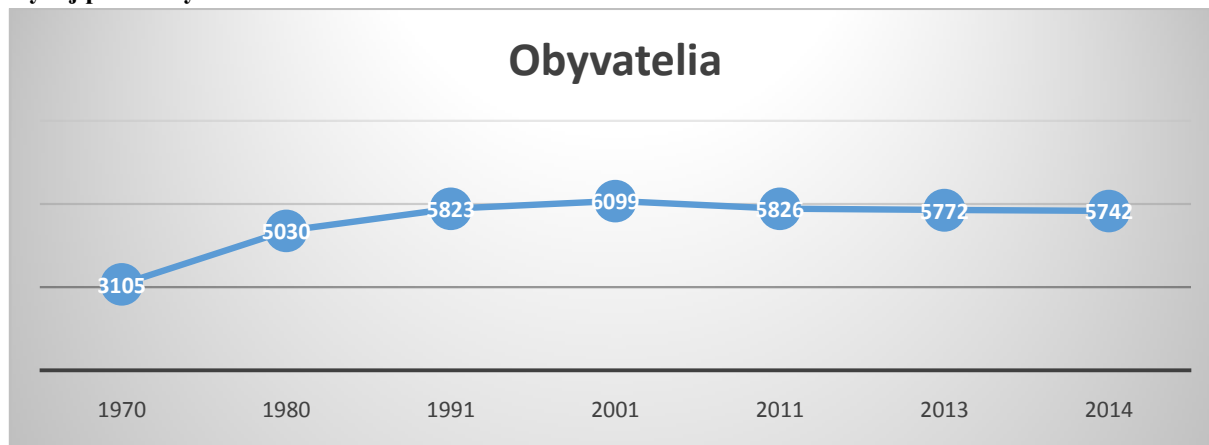
Tab. č. 3

rok	1970	1980	1991	2001	2011	2013	2014
Počet obyvateľov	3105	5030	5823	6099	5826	5772	5742

Zdroj: http://www.sodbtn.sk/obce/obec.php?kod_obce=511765

Vývoj počtu obyvateľov v rokoch 1970 – 2014

Graf č. 2

Zdroj: ŠÚ SR, DATAcube 2015

Štruktúra obyvateľov mesta Poltár podľa produktívnosti

Tab. č. 4

	Predproduktívny vek (0-14)	Produktívny vek (15-54Ž,15-59M)	Poproduktívny vek (55+Ž,60+M)	Celkom
2010	857	3776	1236	5869
2011	840	3661	1293	5794
2012	834	3610	1367	5811
2013	814	3560	1398	5772
2014	791	3496	1454	5742

Zdroj: ŠÚ SR, DATAcube 2015

Od roku 2010 až po rok 2014 bol v skupine obyvateľov v predproduktívnom veku (0-14 rokov) zaznamenaný pokles o 66 obyvateľov a v skupine obyvateľov v produktívnom veku (15-54 ženy, 15-59 muži) pokles o 280 obyvateľov. Naopak v skupine obyvateľov v poproduktívnom veku (55+ženy, 59+muži) bol zaznamenaný prírastok o 180 obyvateľov. Počet obyvateľov v meste má klesajúcu tendenciu. Celkovo poklesol počet obyvateľov od

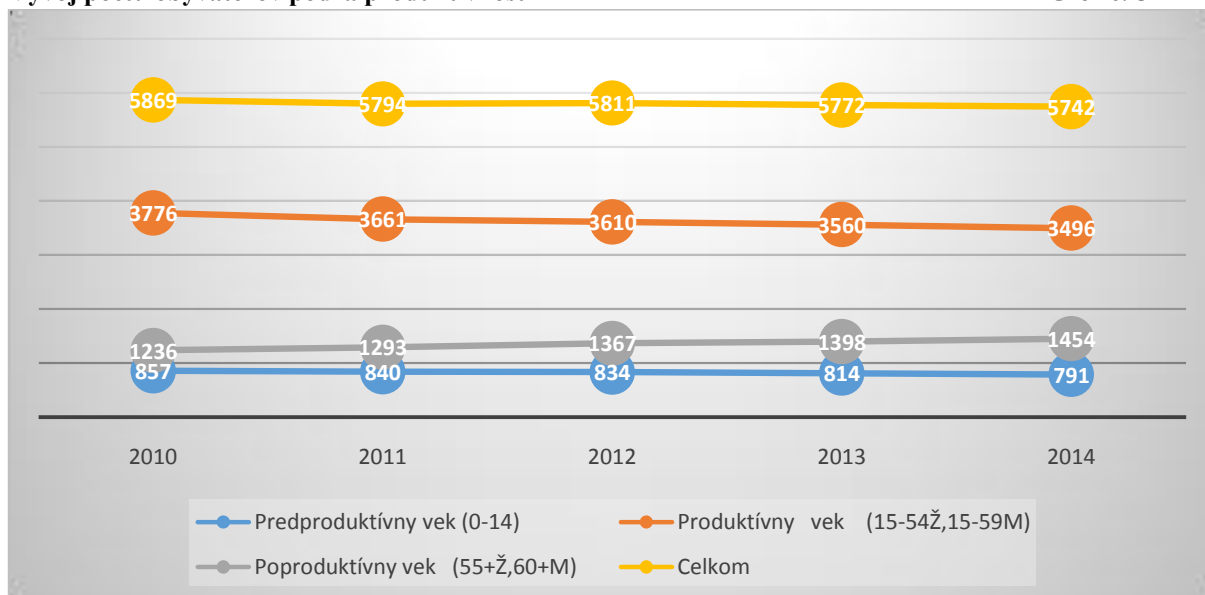

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Poltár

roku 2010 do roku 2014 o 127 obyvateľov. Znamená to, že obyvateľstvo mesta Poltár postupne starne.

Vývoj počtu obyvateľov podľa produktivnosti

Graf č. 3

Zdroj: ŠÚ SR, DATAcube 2015

Tabuľka č.4 ukazuje počty obyvateľstva v meste Poltár v časovom rozsahu 13 za sebou nasledujúcich rokov. Celkovo možno konštatovať, že počas celého sledovaného obdobia sa počet obyvateľov znižuje. Tabuľky a analýzy sú zostavené podľa údajov ŠÚ SR.

Vývoj počtu obyvateľov mesta Poltár podľa evidencie ŠÚ SR

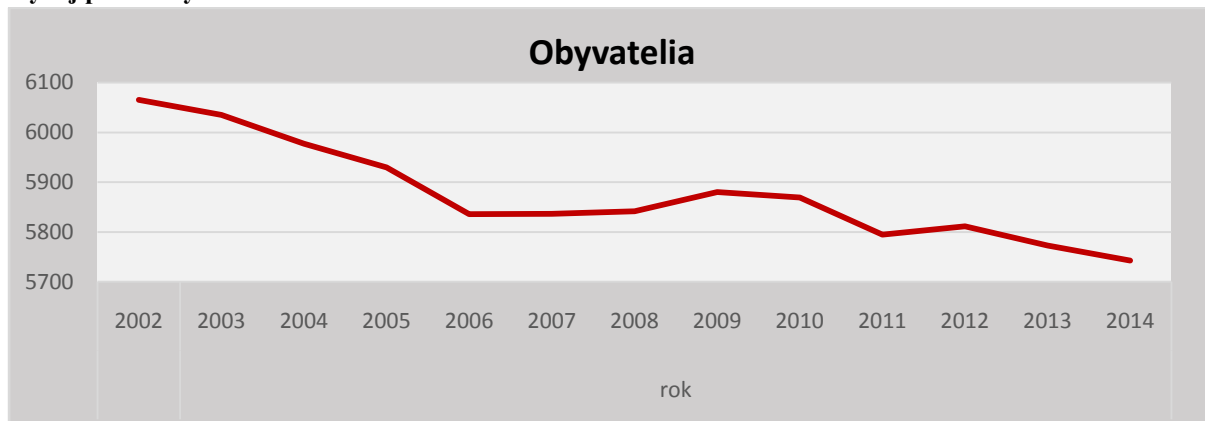
Tab. č. 5

Rok	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Počet obyvateľov	6065	6035	5977	5929	5835	5836	5841	5880	5869	5794	5811	5772	5742

Zdroj: ŠÚ SR, DATAcube 2015

Vývoj počtu obyvateľov v rokoch 2002 – 2014

Graf č. 4

Zdroj: ŠÚ SR, DATAcube 2015

Priemerná hodnota počtu obyvateľov za sledované obdobie 13 rokov je 5875,85 obyvateľov.

Bilancia pohybu obyvateľstva mesta Poltár

Tab. č. 6

	2010	2011	2012	2013	2014
	<i>spolu</i>	<i>spolu</i>	<i>spolu</i>	<i>spolu</i>	<i>spolu</i>
živonarodení	53	48	45	56	45
zomrelí	57	58	58	62	59
prirodzený prírastok	-4	-10	-13	-6	-14
prist'ahovaní	91	61	119	76	79
vyst'ahovaní	98	97	89	109	95
migračné saldo	-7	-36	30	-33	-16
celkový prírastok	-11	-46	17	-39	-30

Zdroj: ŠÚ SR, DATAcube 2015

Prirodzený prírastok za sledované obdobie posledných päť rokov má záporné hodnoty, ale nie vysoké. Dá sa konštatovať, že počet narodených je pomerne stabilný, podobne aj počet zomrelých. Za sledované obdobie sa narodilo 247 detí a zomrelo 294 osôb. Migračné saldo vykazuje záporné hodnoty. V sledovanom období sa prist'ahovalo 426 osôb a odsťahovalo sa 488 osôb. Príčinami odsťahovania sú migrácia za prácou a rodinné dôvody.

Štruktúra obyvateľov podľa národnosti

Tab. č. 7

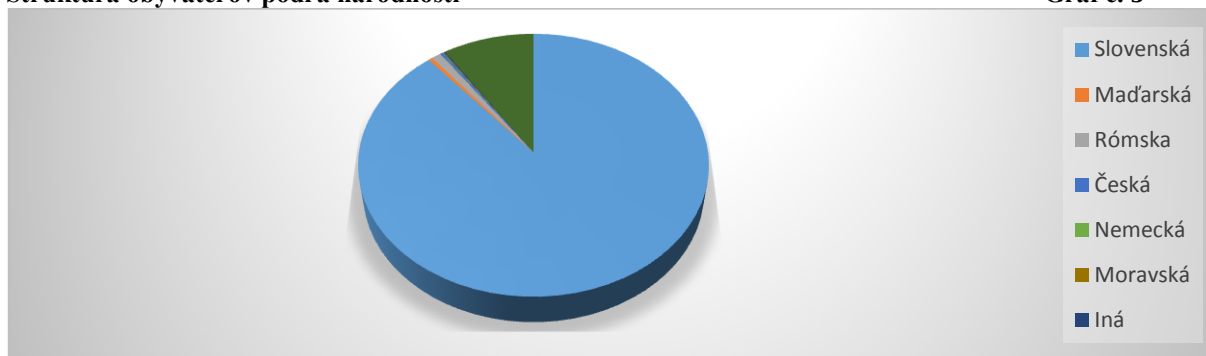
Národnosť	Muži	Ženy	Spolu	%
Slovenská	2 480	2 696	5 176	88,84
Maďarská	10	14	24	0,41
Rómska	26	29	55	0,94
Rusínska	1	0	1	0,02
Česká	6	10	16	0,28
Nemecká	2	1	3	0,05
Poľská	1	1	2	0,03
Ruská	0	1	1	0,02
Židovská	0	1	1	0,02
Moravská	2	1	3	0,05
Iná	7	0	7	0,12
Nezistená	294	243	537	9,22
Spolu	2 829	2 997	5 826	100,00

Zdroj: census2011.statistics.sk

Štruktúra obyvateľov podľa národnosti

Graf č. 5

Zdroj: SODB 2011

Slovenská národnosť bola priznávaná u 5176 osôb, čo predstavovalo 88,84%. K rómskej národnosti sa hlásilo 55 osôb (0,94%), k maďarskej 24 osôb (0,41%), k českej národnosti 16 osôb (0,28%) a nezistená národnosť bola u 537 osôb (9,22%). Ostatné národnosti ako rusínska, ruská, židovská boli zastúpené po jednej osobe, poľská 2 osoby, nemecká a moravská národnosť po 3 osoby. 7 osôb sa hlásilo k iným, ako vyššie uvedeným národnostiam.

Poznámka: Údaje sú uvádzané zo zdroja Štatistického úradu v Slovenskej republike zo SODB 2011, aktuálne údaje nie sú k dispozícii.

Štruktúra obyvateľov podľa vierovyznania

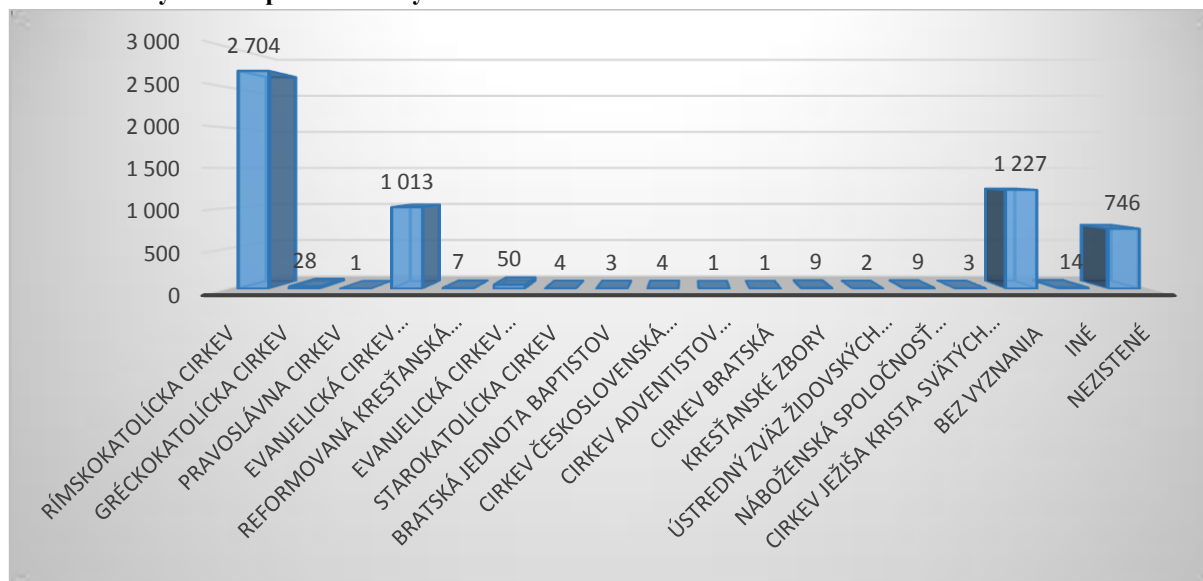
Tab. č. 8

Náboženské vyznanie	Muži	Ženy	Spolu	%
Rímskokatolícka cirkev	1 217	1 487	2 704	46,41
Gréckokatolícka cirkev	13	15	28	0,48
Pravoslávna cirkev	0	1	1	0,02
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	460	553	1 013	17,38
Reformovaná kresťanská cirkev	4	3	7	0,12
Evanjelická cirkev metodistická	26	24	50	0,86
Starokatolícka cirkev	1	3	4	0,07
Bratská jednota baptistov	2	1	3	0,05
Cirkev československá husitská	2	2	4	0,07
Cirkev adventistov siedmeho dňa	1	0	1	0,02
Cirkev bratská	0	1	1	0,02
Kresťanské zbory	3	6	9	0,16
Ústredný zväz židovských náboženských obcí	2	0	2	0,03
Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia	3	6	9	0,16
Cirkev Ježiša Krista Svätých neskorších dní	1	2	3	0,05
Bez vyznania	691	536	1 227	21,06
Iné	6	8	14	0,24
Nezistené	397	349	746	12,80
Spolu	2 829	2 997	5 826	100,00

Štruktúra obyvateľov podľa vierovyznania

Graf č. 6

Z grafu č.6 je zrejmé, že v meste Poltár prevláda rímskokatolícke vierovyznanie (46,41 %). Druhú najvyššiu hodnotu vykazujú osoby bez vyznania (21,06%), nasleduje evanjelická cirkev augsburského vyznania (17,38 %) a u 12,80 % obyvateľov nebolo vierovyznanie zistené. Ostatné vierovyznania sú zastúpené v malých počtoch.

Poznámka: Údaje sú uvádzané zo zdroja Štatistického úradu v Slovenskej republike zo SODB 2011, aktuálne údaje nie sú k dispozícii.

Štruktúra obyvateľov podľa vzdelania

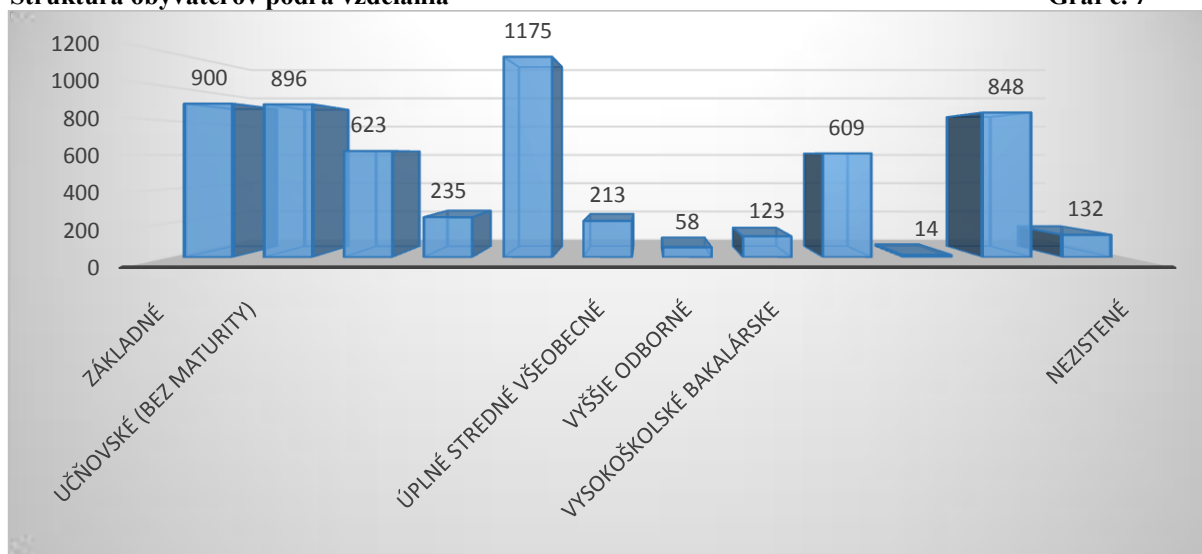
Tab.č. 9

Najvyšší skončený stupeň školského vzdelania	Spolu	%
Základné	900	15,44
Učňovské (bez maturity)	896	15,38
Stredné odborné (bez maturity)	623	10,69
Úplné stredné učňovské (s maturitou)	235	4,03
Úplné stredné odborné (s maturitou)	1175	20,17
Úplné stredné všeobecné	213	3,66
Vyššie odborné	58	1,00
Vysokoškolské bakalárske	123	2,11
Vysokoškolské magisterské, inžinierske, doktorské	609	10,45
Vysokoškolské doktorandské	14	0,24
Ostatní bez udania školského vzdelania	848	14,56
nezistené	132	2,27
Spolu	5826	100,0

Štruktúra obyvateľov podľa vzdelania

Graf č. 7

K obdobiu SODB 2011 malo 15,44% obyvateľov základné vzdelanie, učňovské (bez maturity) 15,38%, stredné odborné (bez maturity) 10,69%, úplné stredné učňovské (s maturitou) 4,03%, úplné stredné odborné (s maturitou) 20,17%, úplné stredné všeobecné 3,66%, vyššie odborné 1,00%, vysokoškolské bakalárske 2,11%, vysokoškolské magisterské, inžinierske, doktorské 10,45% a vysokoškolské doktorandské 0,24%.

Poznámka: Údaje sú uvádzané zo zdroja Štatistického úradu v Slovenskej republike zo SODB 2011, aktuálne údaje nie sú k dispozícii.

C.2 Kultúrno-spoločenské zdroje, pamiatky a tradície, významné osobnosti

V meste Poltár sa uskutočňujú rôzne kultúrno-spoločenské podujatia, ktoré organizuje mesto v spolupráci s rôznymi organizáciami. Takýmito podujatiami sú:

- Oslavy výročia oslobodenia mesta Poltár
- Poltárske Fašiangy – sprievod masiek a mestská zabíjačka
- Oslavy MDŽ – estrádny program pre ženy
- Deň učiteľov – kultúrno-spoločenské podujatie
- Vynášanie Moreny
- Stavanie Mája
- Oslavy výročia víťazstva nad fašizmom – pietny akt
- Deň matiek – akadémia
- Envirofilm – prehliadka filmov a výstavy
- Majstrovstvá Novohradu vo varení a jedení bryndzových halušiek
- „Gombovecfest“ – deň jedla a zábavy
- Október - mesiac úcty k starším – hudobno-zábavný program
- Deň študentstva 17. novembra – hudobný koncert
- Kosturov výtvarný Poltár – výstava žiackych výtvarných prác

- Dni mesta Poltár – kultúrno-spoločenské podujatie
- Adventné stretnutie – vystúpenie speváckych zborov
- Mikuláš v meste
- 2. resp. 3. adventná nedeľa – vystúpenie speváckych zborov
- Vianočný koncert – spevácka zbor LETOKRUHY
- Silvester – privítanie Nového roku na námestí pred KD v Poltári

Športovou činnosťou sa v meste zaoberá TJ Sklotatran Poltár a na vyššej úrovni aj Mestský volejbalový klub, dobrovoľný hasičský zbor Poltár sa zúčastňuje na celoslovenských súťažiach, Peter Sitor - Sit'ákGym (fitnes, kulturistika, bojové umenia), ktorý má tiež veľa úspechov. V meste je veľa nadšencov pingpongu, motokrosu, ľadového hokeja, skokov na bicykloch. V Poltári pôsobia organizácie rybárov a poľovníkov.

Pamiatky:

- * Kamenný most v Zelenom
- * Pamätný dom z roku 1778, kde je zriadené mestské múzeum
- * Pomník padlým v 2. sv. vojne
- * Pamätná tabuľa padlým v 1. sv. vojne – umiestnená v evanjelickom kostole v Poltári
- * Evanjelický kostol v Poltári
- * Evanjelický kostol v Slanej Lehote
- * Evanjelický kostol v Zelenom
- * Socha – busta Márie Terézie
- * rôzne archeologické náleziská

Významné osobnosti:

- **Július Pástor** – učiteľ
- **Prof. PhDr. Zdenko KASÁČ, CSc.** – autor knižných publikácií
- **Ing. Július MORHÁČ** – technolog v poľnohospodárstve a autor knižných publikácií
- **MUDr. Adela PALANOVÁ, CSc.**, - lekárka
- **Prof. RNDr., Ján KOŠŤÁLIK, DrSc.** – geograf a vysokoškolský učiteľ
- **PhDr. Ladislav LENG, CSc** – etnomuzikológ
- **Doc. JUDr. Ivan GAŠPAROVIČ** – prezident SR v rokoch 2004 – 2014

D / Materiálne zdroje

D.1 Technická infraštruktúra

D.1.1. Bytový a domový fond

Bytový a domový fond

Tab. č. 10

	Počet
Obydlia spolu	2295
<i>Obyvané byty</i>	2024
<i>Kolektívne obydlia</i>	6
<i>Nezistené</i>	15
<i>Domy postavené do roku 1945</i>	128
<i>Domy postavené od 1945 do 1990</i>	1725
<i>Domy postavené od 1991</i>	220
<i>Nezistené</i>	222
<i>Byty obývané</i>	2024
<i>Byty neobývané</i>	261
<i>Byty vyhradené na sezónne alebo druhotné užívanie</i>	0
<i>Nezistené</i>	11

Zdroj : ŠÚ SR, DATAcube, SODB 2011

Podľa údajov SODB 2011 je evidovaných spolu 2295 obydlií. Z toho je počet neobývaných domov 261.

75% domov bolo postavených v období od roku 1946 do roku 1990, čo zodpovedá aj pomeru v rámci SR. Podiel domov starších a postavených do roku 1945 je necelých 6 %. Podiel domov postavených po roku 1991 predstavuje necelých 10%. Nezistených je 9 % domov.

D.1.2. Doprava a dopravné vzťahy

Miestne komunikácie

Mesto Poltár leží mimo hlavných trás. Dĺžka miestnych komunikácií je 29 km, z toho 23 km tvoria bezprašné cesty. Dĺžka vybudovaných chodníkov predstavuje spolu 11 km. Súčasťou miestnych komunikácií je aj 8 mostov. Mestom prechádza hlavná cesta II. triedy a cesty III. triedy. Tieto komunikácie majú na území mesta zbernú funkciu v kategórii B1 a B2, ktorá sa prelína s obslužnou funkciou kategórie C. Zvyšné komunikácie majú charakter miestnych obslužných prístupových komunikácií. Miestne komunikácie zahŕňajú obecné komunikácie aj poľnohospodárske cesty.

Železničná doprava

Poltár je situovaný na vedľajšej železničnej trati Lučenec – Poltár – Utekáč. V stanici Lučenec nadväzuje na železničnú trať celoštátneho významu Zvolen – Fiľakovo – Košice. Železničné trate sú jednokoľajové s motorovou trakciou. V Poltári sa nachádzajú tri vlakové nástupištia, a to priamo v meste, kde funguje aj železničná stanica, v mestských častiach Zelené a Slaná Lehota.

Autobusová doprava

Hromadnú autobusovú dopravu zabezpečuje dopravný podnik SAD Lučenec. Mesto Poltár je s okolitými obcami a mestami Lučenec a Rimavská Sobota spojený 6 prímestskými linkami a s krajským mestom 1 diaľkovou linkou. Z tohto počtu je 5 liniek priebežných a 2 linky sú koncové. Hlavná zastávka dopravy SAD je na železničnej stanici a denne odtiaľto odíde približne 40 autobusových spojov. Okrem toho je tu ešte ďalších 6 autobusových zastávok.

Cyklistická doprava

Mestom vedie cyklistický náučný chodník Lučenec – Halič – Tomášovce -Veľká Ves – Kalinovo - Breznička – Poltár – Rovňany – Uhorské - Málinec. Cyklistický náučný chodník na trase Lučenec - Málinec bol budovaný od roku 2007 v dĺžke 36 km.

D. 1.3. Inžinierske siete

Vodovodná a kanalizačná sieť

Verejný vodovod je vybudovaný v meste Poltár a aj v mestských častiach Slaná Lehota a Zelené. Vodovod je napojený na skupinový vodovod Hriňová – Lučenec – Fiľakovo, pričom vodovodná sieť je priamo prepojená na prívod z úpravne vody Málinec. Mesto je zásobované pitnou vodou z verejného vodovodu v správe Stredoslovenskej vodárenskej spoločnosti. Zdrojom pitnej vody je skupinový vodovod Hriňová – Lučenec – Fiľakovo. Pre zlepšenie zásobovania v meste bolo realizované prepojenie rozvodnej siete na sídlisku na prívodné potrubie z úpravne Málinec. Na vodovod je napojená väčšina domácností.

Odvádzanie a zneškodňovanie odpadových vôd kanalizačnou sieťou a ich následné čistenie sa realizuje len v meste Poltár. Na niektorých uliciach však kanalizácia nie je vybudovaná. V mestských častiach Slaná Lehota a Zelené a v rozptýlených osídleniach kanalizačná sieť absentuje. Odpadové vody sú akumulované v septikoch a žumpách alebo malých ČOV.

Energetika, plyn a telekomunikácie

Mesto ako aj jeho príslušné časti sú plne elektrifikované a plynofikované. Elektrická energia je do riešeného územia dodávaná cez rozvodné 22 kV linky z prevodových 110/22 kV transformovní v Lučenci, Hnúšti, Rimavskej Sobote a Fiľakove.

Mesto je zásobované zemným plynom naftovým s výhrevnosťou 33,5 MJm³ z diaľkového vysokotlakového plynovodu Lovinobaňa – Utekáč DN 200, PN 2,5 MPa prostredníctvom

sústavy plynovodných prípojok pre plošnú plynofikáciu obytného územia ako aj pre veľkoodberateľov priamo z diaľkovodu. Mesto je plynom zásobené už viac ako 20 rokov.

Zásobovanie teplom v bytových domoch zabezpečuje Poltárska energetická s. r.o., ktorá na výrobu tepla používa palivový mix (biomasa 95 % a zemný plyn 5%).

Pobočku má v meste Slovenská pošta a tiež tu funguje verejný rozhlas. Vybudovaná je tiež káblová televízia. V meste je dobré pokrytie signálom všetkých štyroch mobilných operátorov.

Verejné osvetlenie

Mesto má inštalované energeticky efektívne verejné osvetlenie ciest, komunikácií a verejných priestranstiev, avšak v niektorých častiach mesta je nevzhľadné.

Odpadové hospodárstvo

Mesto Poltár má vypracovaný Program odpadového hospodárstva. Povinnosť sústrediť a triediť odpad je ukotvená vo všeobecne záväznom nariadení o nakladaní s komunálnym a drobným stavebným odpadom. Mesto je členom Združenia obcí pre likvidáciu odpadu Poltár, ktoré zabezpečuje zber a uskladnenie TKO ako aj zber separovaného odpadu. Skládka, ako aj zberný dvor združenia sa nachádzajú v obci Breznička. Na jar a na jeseň sú v Poltári rozmiestnené veľkokapacitné kontajnery na zelený odpad. Zámerom mesta je ale zaviesť do každej domácnosti kompostéry.

V meste je zrekonštruovaná kanalizačná sieť ako aj ČOV, avšak v časti Slaná Lehota a Zelené kanalizácia nie je vybudovaná. Odpadové vody sú akumulované v septikoch a žumpách alebo malých ČOV.

D.2 Sociálna infraštruktúra

D.2.1 Zdravotná a sociálna infraštruktúra

V meste Poltár sa nachádza nová poliklinika, v ktorej sídlia všeobecní a odborní lekári, a jedna z troch lekární, ktoré sa nachádzajú v meste. Ďalšie ambulancie všeobecných a odborných lekárov sú roztrúsené v meste. Najbližšia nemocnica je v Lučenci a v Rimavskej Sobote.

Poskytovateľom sociálnych služieb je Zariadenie sociálnych služieb v Poltári a Domov sociálnych služieb Tília n. o. v Slanej Lehote. Nachádza sa tu aj samostatná skupina Detského domova v Rimavskej Sobote pôsobiaca v Poltári, komunitné centrum, terénni sociálni pracovníci, pobočka Červeného kríža, materské centrum Únia rómskych materských centier a zdravotná osvetárka.

D.2.2 Školská infraštruktúra

V Poltári pôsobia dve materské školy, dve základné školy, školské kluby detí pri ZŠ, Centrum voľného času, Spojená škola Poltár so zariadením školského stravovania a internátu, Základná umelecká škola. Pri MŠ Sklárska a ZŠ Slobody sú zriadené zariadenia školského stravovania. Obyvateľom je k dispozícii aj Pedagogicko-psychologická poradňa a Súkromné centrum špeciálno-pedagogického poradenstva.

D.2.3 Kultúrna infraštruktúra

V meste sa nachádza:

- **Evanjelický kostol** v Poltári, v Zelenom a v Slanej Lehote
- **Katolícky kostol**
- **Pamätný dom** z roku 1778
- **Kamenný most** v Zelenom
- **Pomník padlým v 2. svetovej vojne**
- **Pamätná tabuľa padlých v 1. svetovej vojne**
- **Zvonica** v Zelenom
- **Socha – busta rakúskej cisárovnej a uhorskej kráľovnej Alžbety**
- **hroby Júliusu Pástora a Alojza Barattu de Dragono** v cintoríne v Poltári
- **archeologické lokality** Kostolisko v Poltári, Pivnica a Vlčí Háj v Zelenom
- **zemný val** Ceriny
- **minerálne pramene** Prievrana

Kultúrna vybavenosť na území mesta je zastúpená nasledovne:

- kultúrne stredisko
- mestská knižnica
- mestské múzeum
- dom kultúry s knižnicou v Slanej Lehote
- divadelný ochotnícky súbor Opona
- chrámové zbory

V meste pôsobia aj rôzne súbory, ako:

- folklórny súbor Úvrať
- detský folklórny súbor Kukučky
- ľudová hudba Lúčina
- ženský spevácky zbor Letokruhy
- detský spevácky zbor Krištálik
- rómsky súbor Slniečko

D.2.4 Športová a rekreačná infraštruktúra

Mesto Poltár má viacero športovísk a zariadení na trávenie voľného času. Väčšina športovísk je však zastaraných a vyžadujú si rekonštrukciu.

Športová a rekreačná infraštruktúra

Tab. č. 11

Názov objektu	Stručný popis
kúpalisko	2 nekryté bazény, ihrisko na plážový volejbal, multifunkčné ihrisko s umelým povrchom
futbalový štadión	so šatňami, sociálnymi zariadeniami a tribúnami
2 multifunkčné ihriská	s umelým povrchom
3 telocvične v ZŠ Slobody	so šatňami a sociálnymi zariadeniami
1 mestská športová hala	so šatňami a sociálnymi zariadeniami
1 telocvična Spojenej školy Poltár	-
1 tenisové ihrisko	-
2 fitness centrá	so zariadením
2 basketbalové ihriská	s asfaltovým povrchom
1 bežecká dráha v ZŠ Slobody	s antukovým povrchom
športová plocha pri mestskej športovej hale	antuková bežecká dráha, asfaltové basketbalové, volejbalové, nohejbalové ihrisko
dopravné ihrisko	s asfaltovým povrchom
2 detské ihriská	so zariadením

Zdroj: Spracovateľ

E / Ekonomické zdroje

E.1 Ekonomická charakteristika

V meste nie je situovaný žiadny veľký ekonomický subjekt. Ekonomické aktivity sa orientujú hlavne v malých a stredných podnikoch a v činnostiach malých živnostníkov, predovšetkým vo sfére služieb, stavebníctva a poľnohospodárstva.

E.2 Ekonomická štruktúra obyvateľstva

Miera nezamestnanosti v okrese Poltár k 30.06.2015 dosahovala úroveň 22,31 %.

K 31.12.2011 bol počet ekonomicky aktívnych obyvateľov v meste Poltár 2 817. Štruktúra ekonomicky aktívneho obyvateľstva v členení podľa postavenia v zamestnaní a podľa pohlavia je zaznamenaná v tabuľke č.11. Z tabuľky možno vyčítať, že najväčšiu skupinu tvoria zamestnanci, ktorí predstavujú takmer 65 % všetkých ekonomicky aktívnych obyvateľov. V meste vykonáva činnosť 263 podnikateľov, ktorí nemajú zamestnancov a len 54 podnikateľov, ktorí sú aj zamestnávateľmi.

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo podľa postavenia v zamestnaní a pohlavia

Tab. č. 12

Pohlavie		Postavenie v zamestnaní						Ekonomicky aktívny spolu
		zamestnanci	podnikatelia		členovia družstiev	Vypomáhajúci členovia domácností v rodinných podnikoch	ostatní a nezistení	
			so zamestnancami	bez zamestnancov				
	Muži	950	39	150	11	3	351	1504
	Ženy	878	15	113	4	4	299	1313
	Spolu	1 828	54	263	15	7	650	2817
podiel v %		64,9 %	1,9 %	9,3 %	0,5 %	0,2 %	23,1 %	100 %

Zdroj: <https://census2011.statistics.sk>

E.3 Priemysel

Štruktúra priemyselnej výroby v meste Poltár je zastúpená niekoľkými podnikateľskými subjektmi v oblasti sklárstva, stavebníctva, kovovýroby a drevospracujúceho priemyslu. V areáli bývalých sklární vykonáva strojársku výrobu spoločnosť Poltár Crystal & Steel, a.s. Sklársku druhovú výrobu v budove bývalej Strednej priemyselnej školy sklárskej prevádzkuje Ondrej Trčan SONE KRYSTAL. Podobne sa sklárskou druhovou výrobou zaoberajú mnohí živnostníci. Dve výrobné prevádzky Ipeľských tehelní so sídlom v Poltári a v Zelenom v súčasnosti slúžia ako servisné priestory. V katastri mesta Poltár sa nachádza pozemok, ktorý je určený pre vybudovanie priemyselného parku. Táto lokalita sa volá „Jelšoviny“.

E.4 Poľnohospodárstvo

Najväčším poľnohospodárskym podnikom je Združené poľnohospodárske družstvo, ktoré obhospodaruje väčšinu ornej pôdy v katastri mesta Poltár. Využíva ju na pestovanie obilnín, viacročných krmovín a olejnin. V živočíšnej výrobe sa zaoberá najmä chovom hovädzieho dobytku. V areáli družstva sídli ekologická poľnohospodárska firma Nopol. Ostatnú pôdu obhospodarujú SHR. V časti Slaná Lehota sa nachádza hydinová farma BEST MEAT s. r. o. a Lesy SR, š. p. Lesná správa Poltár prevádzkuje bažantnicu Petrovec.

E.5 Podnikateľská sféra

V meste je najväčším zamestnávateľom štátna a verejná správa, Združené poľnohospodárske družstvo, Ondrej Trčan SONE KRYSTAL a Poltár Crystal & Steel a. s.

Obyvatelia mesta Poltár vykonávajú podnikateľskú činnosť väčšinou ako živnostníci. Značnú časť podnikov však tvoria aj spoločnosti s ručením obmedzeným. Jedná sa o malé prevádzky, ktoré v prevažnej miere poskytujú služby rôzneho charakteru. V meste má sídlo aj niekoľko akciových spoločností a dve družstvá.

Z mimovládnych organizácií prevládajú rôzne druhy združení, klubov, spolkov a spoločenstiev. Predpokladom pre vznik združení je kultúrno-spoločenský, športový život obyvateľov a dosahovanie spoločných cieľov.

E.6 Obchodná sféra a služby

Obchodná sféra a služby sú v meste zastúpené sieťou malých a stredných podnikateľov v rôznych obchodných oblastiach. Prevádzky v meste majú supermarkety TESCO a BILLA, predajne potravín COOP Jednota, CBA, Fresh a ďalšie súkromné predajne potravín. Predaj ostatného tovaru zabezpečujú mnohé samoobslužné a špecializované predajne. V časti Zelené je aj veľkoobchodná predajňa s potravinami.

Štruktúra a kvalita poskytovaných služieb v meste je nedostatočná. V meste sú zriadené prevádzky poskytujúce nasledovné služby: kaderníctvo, kozmetika, nechťový dizajn, solárium, oprava odevov, zákazkové krajčírstvo, výroba kľúčov, autodoprava, pneuservis, autoumyvárky, pohrebné služby. Najviac prosperujúce služby sú v pohostinskej činnosti.

E.7 Cestovný ruch

Geografická poloha mesta v regióne, konfigurácia terénu a ostatné prírodné danosti zaraďujú mesto medzi rekreačne atraktívne oblasti vo vzťahu k širšiemu okoliu. Prírodné podmienky a kvalitné životné prostredie sú predpokladom pre rozvoj cestovného ruchu a turizmu.

V časti mesta Prievara ponúka služby v oblasti agroturistiky ranč Megi. Pre návštevníkov je tu pripravených množstvo aktivít, ako jazda na koni, lov rýb, lasovanie, letné tábory, oslavy. V meste je v letnom období v prevádzke mestské kúpalisko s možnosťami športového vyžitia. Milovníci histórie si niečo z minulosti mesta môžu prezrieť v mestskom múzeu. Ubytovanie v meste poskytuje len jeden penzión, čo je slabý predpoklad pre rozvoj CR. Stravovanie v meste zabezpečujú dve reštaurácie, dve pizzerie, rozvoz pizze a dve prevádzky rýchleho stravovania. Zaujímavé sú rôzne kultúrno-spoločenské podujatia, ktoré sa konajú v meste počas celého roka.

F / Partnerstvá, účasť v združeniach. Podujatia, aktivity, projekty.

F.1 Partnerstvá, účasť v združeniach

- **MAS Hornohrad**- verejno-súkromné partnerstvo, ktoré združuje členov za účelom spoločného využitia prostriedkov z Programu rozvoja vidieka
- **Združenie obcí pre likvidáciu komunálneho odpadu Poltár** - vzniklo za účelom spravovania skládky komunálneho odpadu so sídlom v Brezničke.
- **Partnerstvo pre rozvoj regiónu Poltár** – multisektorové združenie zamerané na riešenie sociálnej inklúzie okresu Poltár

F.2 Podujatia, aktivity, projekty

- Oslavy výročia oslobodenia mesta Poltár
- Poltárske Fašiangy – sprievod masiek a mestská zabíjačka
- Oslavy MDŽ – estrádny program pre ženy
- Deň učiteľov – kultúrno-spoločenské podujatie
- Vynášanie Moreny
- Stavanie Mája
- Oslavy výročia víťazstva nad fašizmom – pietny akt
- Deň matiek – akadémia
- Envirofilm – prehliadka filmov a výstavy
- Majstrovstvá Novohradu vo varení a jedení bryndzových halušiek
- „Gombovecfest“- deň jedla a zábavy
- Október - mesiac úcty k starším – hudobno-zábavný program
- Deň študentstva 17. novembra – hudobný koncert
- Kosturov výtvarný Poltár – výstava žiackych výtvarných prác
- Dni mesta Poltár – kultúrno-spoločenské podujatie
- Adventné stretnutie – vystúpenie speváckych zborov
- Mikuláš v meste
- 2. resp. 3. adventná nedeľa – vystúpenie speváckych zborov
- Vianočný koncert – spevácka zbor LETOKRUHY
- Silvester – privítanie Nového roku na námestí pred KD v Poltári

G / SWOT analýza

HOSPODÁRSTVO

Silné stránky	Slabé stránky
- postupne sa rozvíjajúci trh MSP v Poltári s obchodnou činnosťou a službami, - Združené poľnohospodárske družstvo investujúce do rozvoja, - rozvinutá rastlinná výroba - pestovanie obilnín, sóje, kukurice, viacročných krmovín a olejní, - rozvinutá živočíšna výroba - prevláda chov hovädzieho dobytku a oviec, - ekologická poľnohospodárska firma NOPOL, - samostatne hospodáriaci roľníci, - rozvinutá výroba stavebného materiálu - Ipeľské tehelne, a.s.,	- absencia veľkého zamestnávateľa v meste, - absencia prepojenia poľnohospodárskej prvovýroby so spracovateľským priemyslom, - vysoká miera nezamestnanosti, - nízka kúpyschopnosť obyvateľstva, - nedostatočné mzdové ohodnotenie, - nízke priemerné mzdy v poľnohospodárstve, - nevybudovaná infraštruktúra cestovného ruchu, - nedostatočné využitie prírodných surovín v meste Poltár, - nedostatočné využitie atraktívneho

- prevádzka tehelní v Zelenom s funkciou servisných služieb pre prevádzky na Železničnej ulici a na Továrenskej ulici, - strojárka výroba spoločnosti Poltár Crystal & Steel, a.s. v areáli bývalých sklární - vhodné plochy na výstavbu priemyselnej zóny v časti Jelšoviny, - bohatá sklárska tradícia, - prítomnosť firiem podnikajúcich v oblasti sklárskej druhovýroby, - prevádzka dvoch supermarketov TESCO a BILLA, - predajne potravinárskeho tovaru – predajne COOP Jednota, CBA, Fresh a ďalšie súkromné predajne potravín, - prítomnosť poradenskej a účtovníckej spoločnosti pre podnikateľov: Centrum prvého kontaktu pre podnikateľov v Poltári, - prítomnosť troch pobočiek komerčných bánk, - prítomnosť pobočky Slovenskej pošty, a.s., - prítomnosť prevádzky čerpacej stanice, autoservisu, stanice technickej a emisnej kontroly, umývariek automobilov - prítomnosť predajní so stavebným materiálom, - existencia ubytovacieho zariadenia – penzión Iveta, - existencia ranča Megi – aktivity v oblasti agroturistiky, - ložiská silikátových nerudných surovín a žiaruvzdorných surovín, - bohaté zásoby drevnej hmoty, - existencia minerálnych prameňov, - existencia maloobchodných predajní s domácimi potrebami, železiarstvom a elektronáradiami, vodárenskými komponentmi, autodoplňkami, farbami a lakmi, drogériou, papierom a hračkami, textilom, kvetmi, darčkovým tovarom, športovými potrebami, elektrospotrebičmi, IT a pod. - existencia kaderníckych a kozmetických služieb a manikúry, - prevádzka poskytovateľa internetových služieb a prevádzka reklamnej agentúry,	prostredia vidieckych sídel a tradícií pre rozvoj cestovného ruchu a vidieckej turistiky, - málo rozvinutá obchodná sieť, - nedostatočná ponuka služieb v meste, - nedostatočne sa rozvíjajúci sektor MSP (väčšina podnikateľov sú živnostníci a spoločnosti s ručením obmedzeným bez zamestnancov, resp. s jedným alebo dvoma zamestnancami), - nedostatok pracovných príležitostí, - nezáujem mladých ľudí o podnikanie, - nedostatočný počet a kvalita ubytovacích zariadení v CR, - slabá ponuka doplnkových služieb v CR (kúpalisko, oddychové zóny), - zlá dostupnosť mesta, - nevyhovujúca lokálna infraštruktúra mesta, - nevyhovujúce technické zabezpečenie poľnohospodárskych podnikov, - nedostatok priestorov pre začínajúcich podnikateľov, - obmedzené podmienky pre rozvoj podnikania, - nedostatok maloobchodných predajní a obmedzená ponuka tovaru v maloobchodných predajniach, - nevyriešené vlastnícke vzťahy k pozemkom a stavbám, - nízky rozpočet mesta nedovoľuje v dostatočnej miere podporovať podnikateľské aktivity obyvateľstva, - nedostatok investičného kapitálu z vlastných zdrojov
---	---

- prevádzka výroby kľúčov, - existencia mestskej tržnice na Sklárskej ulici, - existencia stravovacích zariadení - 2 pizzerie a 2 reštaurácie - prevádzka cukrárne, kaviarne, - veľkoobchodná predajňa s potravinami v časti Zelené	
Príležitosti	Ohrozenia
- dostatok ľudských zdrojov s dostatočnými skúsenosťami v oblasti poľnohospodárstva, - dostatok ľudských zdrojov so skúsenosťami v oblasti sklárstva, - potenciál pre rozvoj tradičných remesiel, - existencia vhodných podmienok na rozvoj poľnohospodárstva, - podpora podnikateľov a vytváranie vhodných podnikateľských podmienok zo strany štátu, - rozvoj technickej infraštruktúry, - rozvoj informačných technológií – lepší prístup k informáciám, - zlepšenie prístupu malých a stredných podnikateľov k financiám, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - zahraničné investície, - rozvoj environmentálnych technológií, - spájanie pravidelných, tradičných kultúrnych aktivít s podnikateľskými aktivitami, resp. organizovanie kultúrnych aktivít pre podnikateľské účely (poznávacia a kultúrna turistika), - rozbehnutie sklárskej výroby	- vysoká finančná záťažnosť a administratívne bariéry obmedzujúce rozvoj podnikania, - pomalá výstavba, modernizácia a rekonštrukcia technickej infraštruktúry, - administratívne opatrenia, finančná náročnosť a dlhodobá návratnosť obmedzujúce rozvoj cestovného ruchu, - veľká administratívna náročnosť pre získanie financií zo štátnych dotácií a z fondov EÚ, - náročné podmienky získania dotácií z fondov EÚ, - nedostatok investičného kapitálu, - neochota obyvateľov uskutočňovať podnikateľské aktivity, - neochota obyvateľov investovať do ďalšieho vzdelávania

DOPRAVA, KOMUNIKÁCIE A TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Silné stránky	Slabé stránky
- dostatočne vybudovaná sieť miestnych komunikácií,	- nevyhovujúci stav chodníkov popri cestách,

- existencia parkoviska pri mestskom úrade, - vybudované chodníky: hlavné pešie komunikácie: ul. Slobody – centrum ul. Družby - ul. Obrancov mieru - centrum - ul. Slobody – futbalový štadión - Námestie 1. Mája - Slaná Lehota, - 8 mostov prechádzajúcich cez miestne vodné toky, - vedľajšia železničná trať Lučenec – Poltár – Utekáč, - vlečková koľaj pre južnú priemyselnú zónu, - existencia domu smútku, - existencia verejného rozhlasu, - vybudovaná káblová televízia v meste, - existencia verejného vodovodu, - existujúca časť dažďovej kanalizačnej siete, - dobré pokrytie signálom všetkých štyroch mobilných operátorov - 100 %, - 100 % pokrytie územia rozvodnou sieťou plynu, - existencia troch cintorínov s dostatočnou kapacitou - Poltár, Slaná Lehota, Zelené, - vlastné pohrebné vozidlo, - vybudovaná elektrická rozvodná sieť, - vyhovujúca požiarne ochrana, - existencia splaškovej kanalizačnej siete v prevažnej časti mesta, - energeticky efektívne verejné osvetlenie - WIFI prístup na internet na kúpalisku počas sezóny	- absencia chodníkov na ceste ku kúpalisku, časť Zelené - nedostatočné označenie prechodov pre chodcov, - absencia záchytných parkovísk na sídliskách, - nedostatočná kapacita parkovacích miest pri bytových domoch, - nevyhovujúci stav ciest, - neukončená výstavba štátnej cesty III. triedy Nové Hony – Poltár, - nedobudované miestne komunikácie - 6 km prašných miestnych komunikácií bez asfaltového povrchu, - absencia kompletného pokrytia chodníkmi popri cestách, - nevyhovujúci stav pešieho priestranstva v centrálnej časti mesta v nadväznosti na oddychové plochy, - zlý technický stav "Tureckého mostu" - zlý technický stav mostov a lávok, - absencia cyklotrás, - nedostatok parkovacích miest pred športovou infraštruktúrou, - nevyhovujúci stav zastávok SAD, - absencia autobusovej stanice v meste, - absencia parkovacích miest pri oddychových zónach, - absencia pešej zóny v meste, - prechádzajúca cesta II. a III. triedy, - nedostatok parkovacích miest pri stredisku prímestskej rekreácie - Poltársky rybník, futbalovom ihrisku a športovom a rekreačnom areáli Pod starým hájom a Pri studničke, - absencia výstražnej signalizácie na kritických miestach, - nedostatočné spojenie autobusovej a vlakovej prepravy počas voľných pracovných dní a sviatkov, - nedostatočný počet parkovacích miest pri objektoch občianskej vybavenosti, - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry, - nevyhovujúci technický a kvalitatívny stav dopravnej infraštruktúry, - nevyhovujúci stav železničnej dopravy - nevyhovujúci technický stav ciest II. a III. triedy,
--	--

	- prudký nárast individuálneho motorizmu, - zastaraný park verejnej osobnej dopravy, - absencia integrovaných dopravných systémov, - verejné osvetlenie nespĺňa estetické požiadavky, - absencia WIFI internetu na verejných miestach – námestie, vlaková stanica, - absencia stavebných pozemkov pre individuálnu bytovú výstavbu, - nedostatočné ozvučenie a vetranie domu smútku, - absencia verejných toaliet v meste - absencia splaškovej kanalizácie v niektorých častiach mesta
Príležitosti	Ohrozenia
- možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - využitie významnej geografickej polohy územia z hľadiska prechádzajúcich dopravných koridorov, - rozšírenie vodovodnej a dostavba kanalizačnej siete, - zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľstva, - zlepšenie podmienok dostupnosti internetu, - existujúca infraštruktúra pre rozvoj priemyselných zón v meste, - elektronizácia a modernizácia verejnej a štátnej správy, - vytváranie a sprístupňovanie verejného digitálneho obsahu, - rastúca penetrácia širokopásmového pripojenia, - podpora zo strany štátu pre regióny s vysokou mierou nezamestnanosti	- vysoká finančná záťaž a administratívne bariéry obmedzujúce rozvoj podnikania, - pomalá výstavba, modernizácia a rekonštrukcia technickej infraštruktúry, - veľká administratívna náročnosť pre získanie financií zo štátnych dotácií a z fondov EÚ, - náročné podmienky získania dotácií z fondov EÚ, - nedostatok investičného kapitálu, - neustále sa zhoršujúci stav infraštruktúry v meste

ŽIVOTNÉ PROSTREDIE A ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Silné stránky	Slabé stránky
- chránené územie – Chránený areál Kúpná Hora,	- vypaľovanie tráv, kríkov a suchých porastov,

- prítomnosť hydrokorydorov – Ipel' a Poltarica, - Zeleniansky rybník s vzácnou flórou a ornitofarmou, - zavedený separovaný zber, - existencia Mestského podniku služieb pre starostlivosť o verejnú zeleň, - relatívne dobrá kvalita ovzdušia z dôvodu malého zastúpenia priemyslu v meste a okolí, - mestské kompostovisko na biologický odpad, - zabezpečený odvoz TKO, - zavedený a dobre organizovaný separovaný zber v meste, - 3 prevádzky zberní kovového odpadu, - likvidácia tuhého zbytkového komunálneho odpadu na skládke Združenia obcí pre likvidáciu odpadu Poltár, - vybudované ochranné opatrenia proti možným záplavám	- znečisťovanie verejných priestranstiev psími exkrementami, - absencia separovaného zberu odpadu na sklo, papier a kovy pri rodinných domoch, - absencia kompostérov pri rodinných domoch, - zvýšená prašnosť z výroby stavebných materiálov, - nedostatok oddychových zón v meste, - nedobudovaná kanalizačná sieť (časť Slaná Lehota a Zelené), - znečistenie miestnych lesov, - nedostatočné vybavenie estetickou zeleňou, - nedostatok lavičiek na verejných priestranstvách, - nevyhovujúce zloženie okrasnej zelene, - veľké plochy ornej pôdy - veterná erózia, - nadmerný hluk a prašnosť z cesty II. a III. triedy, - narastanie individuálnej automobilovej a motocyklovej dopravy, - nevyhovujúci technický stav vodovodného potrubia, - chýbajúce hygienické zariadenia v meste, - existencia odpadu v korytách miestnych tokov, - existencia čiernych skládok, - nedostatok smetných košov na verejných priestranstvách, - nefungujúci zberný dvor pre separovaný zber, - nedostatočné povedomie obyvateľstva v oblasti ŽP, - nedostatok technických kapacít zberu odpadov, - nadmerné využívanie umelých hnojív spôsobujúce acidifikáciu pôdy, - nedostatočná miera separovania odpadu
Príležitosti	Ohrozenia
- možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - odstránenie zdrojov znečistenia povrchových a podzemných vôd	- zhoršenie stavu životného prostredia v dôsledku nadmernej hospodárskej činnosti v ostatných častiach kraja, - zhoršenie kvality pitných a povrchových

- ohrožujúcich zdroje pitnej vody, - zvýšenie osvetly a právneho vedomia obyvateľstva v oblasti životného prostredia, - rozvoj ekologického poľnohospodárstva a ekologizácia priemyselnej výroby, - vyššia miera využitia obnoviteľných zdrojov energie – geotermálna energia, energia biomasy, veterná energia, - formujúca sa legislatíva pre nakladanie s KO a DSO, - dodržiavanie noriem EÚ v oblasti produkcie znečisťujúcich látok v priemysle, - dôsledné plnenie kvalitatívne stanovených cieľov v oblasti odpadového hospodárstva, - zvýšenie podielu využívaného komunálneho odpadu	- vôd, - zhoršenie zdravotného stavu obyvateľstva, - znečistenie ovzdušia veľkými zdrojmi znečistenia, - dopady na zdravotný stav obyvateľov, - zníženie biodiverzity, - nízka miera vynútiteľnosti práva v oblasti ŽP, - narastajúci trend produkcie odpadov zo strany obyvateľov, - pretrvávajúce vykurovanie hlavne tuhými palivami, - nízka disciplína pri nakladaní s odpadmi, - neriešenie problému existencie „čiernych“ skládok
---	---

SOCIÁLNA OBLASŤ A ZDRAVOTNÍCTVO

Silné stránky	Slabé stránky
- existencia Zariadenia sociálnych služieb v Poltári, - existencia Domova sociálnych služieb Tília v Slanej Lehote, - terénna sociálna práca pôsobiaca popri meste, - komunitné centrum, - materské centrum Únia rómskych materských centier, - samostatná skupina Detského domova v Rimavskej Sobote pôsobiaca v Poltári, - MVO realizujúce projekty zamerané na sociálnu inklúziu, - existencia sprostredkovateľskej agentúry pre prácu v zahraničí, - organizácia rekvalifikačných kurzov v meste, - vysoká solidarita a podpora v rámci rodín v súvislosti so starostlivosťou o deti a odkázané osoby, - existencia novovybudovanej polikliniky v meste, - existencia 3 lekární,	- absencia Krízového strediska pre matky s deťmi a pre bezdomovcov, - nedostatok priestorov pre mládež a dorast, - zaostávanie a prehlbovanie regionálnych rozdielov, - nevyhovujúci stav bytového fondu, - vysoká energetická náročnosť domova sociálnych služieb, - nepostačujúce kapacity domova sociálnych služieb, - zlý technický stav budovy domova sociálnych služieb, - nedostatočné IKT vybavenie u terénnych sociálnych pracovníkov, - zlý technický stav a energetická náročnosť budovy komunitného centra, - nedostatočné priestorové kapacity komunitného centra, - nedostatočné vybavenie priestorov komunitného centra, - absencia pozemku pre aktivity komunitného centra,

- samostatné ambulancie praktických lekárov pre dospelých, - 2 samostatné ambulancie praktických lekárov pre deti, - 1 stomatologická ambulancia, - ambulancie odborných lekárov na poliklinike a v meste, - existencia pobočky Červeného kríža	- nízka úroveň mobility za prácou, - prehlbovanie dlhodobej nezamestnanosti, - nedostatok aktivít zameraných na podporu začleňovania niektorých znevýhodnených skupín do spoločnosti a znižovanie rizík sociálno-patologických javov - nedostatočné využívanie viaczdrojového financovania, - chýbajúca rýchla lekárska starostlivosť
Príležitosti	Ohrozenia
- možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - možnosť použitia 2% daní daňových subjektov na prioritné potreby zdravotníctva a sociálnej oblasti, - zlepšujúca sa infraštruktúra a lepšie prepojenie trhov práce, - rozšírenie aktívnych opatrení na trhu práce na podporu vzdelávania a prípravy pre trh práce a na podporu zamestnávania, - formálne vzdelávanie lepšie zohľadňujúce potreby trhu práce, - lepšie podmienky na zlad'ovanie pracovných a rodinných povinností, - podpora starostlivosti o osoby odkázané na pomoc iných v rodinnom prostredí zo strany štátu, - efektívne fungujúci systém financovania zdravotníctva, - rozširovanie ordinačných hodín odborných lekárov, - dovybavenie odborných lekárske ambulancií, - možnosť doplnenia stomatologického lekára	- rast počtu obyvateľov v seniorskej kategórii, - zhoršujúca sa sociálna situácia niektorých skupín obyvateľstva, - zhoršovanie zdravotného stavu stredného veku, - rast počtu srdcovo-cievnych chorôb, - rast nádorových ochorení tráviaceho traktu, - vysoký výskyt alergických ochorení, - pokles výdavkov na preventívnu zdravotnú starostlivosť, - pretrvávajúce stereotypy v mobilitnom správaní sa pracovnej sily, - nízky záujem zamestnávateľov o prijímanie uchádzačov o zamestnanie na podporované pracovné miesta, - prehlbovanie chudoby u niektorých skupín populácie, - zvyšujúci sa počet klientov odkázaných na pomoc iných, - vysoké finančné náklady na sociálne služby a iné opatrenia pretrvávaním poskytovaní tradičných foriem pomoci a služieb pobytového charakteru a riziko znižovania kvality života občanov, - pretrvávajúce stereotypy pri vykonávaní správy v oblasti sociálnych vecí, neadresnosť a absencia individuálneho prístupu ku klientovi, - klesanie kvality poskytovaných služieb a vykonávaných opatrení v dôsledku absencie systému prehlbovania kvalifikácie a ich celková nedostupnosť, - narastajúca veková štruktúra lekárov 1. kontaktu

ŠKOLSTVO A ŠPORT

Silné stránky	Slabé stránky
- existencia dvoch materských škôl - Materská škola, Ul. kanadská č. 19 a Ul. sklárska č. 34 - s maximálnou kapacitou celkom 178 detí, - v priemere rastúci počet detí v materských školách, - nárast počtu detí z MRK v MŠ (prítomnosť rómskej asistentky), - dostatočná kapacita základných škôl, - poskytovanie doplnkových služieb predškolského vzdelávania - krúžková činnosť, - existencia dvoch zariadení školského stravovania (ZŠS pri MŠ , Ul. sklárska a ZŠS pri ZŠ, Ul. slobody), - existencia dvoch základných škôl - Základná škola, Ul. slobody č. 34 a Ul. školská, - kapacita ZŠ spolu cca. 900 žiakov, - bohatá mimoškolská činnosť na základných školách, - existencia dvoch školských klubov detí (ŠKD pri ZŠ, Ul. slobody a ZŠ, Ul. školská), - existencia Centra voľného času BLESK pri ZŠ Slobody, - existencia Základnej umeleckej školy, Železničná ulica, - existencia Spojenej školy Poltár poskytujúcej dvojročné, trojročné, štvorročné a nadstavbové štúdium v oblastiach poľnohospodárstva, lesníctva, potravinárstva, sklárstva a stolárstva s kapacitou cca 320 žiakov, - existencia školskej jedálne pri Spojenej škole Poltár poskytujúcej stravovanie počas obeda aj verejnosti, - existencia školského internátu pôsobiaceho pri Spojenej škole Poltár s kapacitou 90 miest, - existencia Pedagogicko psychologickej poradne, - existencia Súkromného centra špeciálno-pedagogického poradenstva, - kúpalisko s dvoma bazénmi, s ihriskom	- nepostačujúca kapacita materských škôl, - nepostačujúca kapacita hygienických zariadení v MŠ, - chýbajúce jasle, - zlý stav kanalizácie, vodovodného potrubia a vykurovacieho systému pri MŠ, - nevyhovujúce oplatenie areálu MŠ, - absencia klimatizácie v jedálňach MŠ, - nevyhovujúci stav niektorých konštrukcií predškolských a školských zariadení, - energetická náročnosť prevádzky ZŠ Ul. slobody, - nevyhovujúce okolie škôl, - nedostatočné športové areály, - zlý stav bežeckej dráhy pri ZŠ na Ul. slobody, - absencia telocvične pri ZŠ na Ulici školská, - nedostatočná vybavenosť ZŠ sociálnymi zariadeniami, - vybavenie IKT v školských zariadeniach je zastarané, - absencia podmienok pre praktické vyučovanie pestovania zeleniny, ovocných stromov, a pod., - absencia vybavenia, resp. zastarané vybavenie multifunkčných, odborných dielní - nevyhovujúce priestory ZUŠ, - nedostatočné financovanie Centra voľného času a s tým súvisiace nedostatočné personálne zabezpečenie, - nevyhovujúce vnútorné vybavenie základných škôl, - nevyhovujúci stav športovej infraštruktúry základných škôl, - nedostatočné vybavenie športovým náčiním, - zastarané vnútorné vybavenie základných škôl, - klesajúci počet študentov na gymnáziu, - záujem o Gymnázium v Poltári zo strany žiakov výrazne klesá,

na plážový volejbal a multifunkčným ihriskom s umelým povrchom - futbalový štadión - 2 multifunkčné ihriská - 4 telocvične - 1 tenisový kurt - 2 fitness centrá - futbalový klub Sklotatran Poltár - Mestský volejbalový klub v Poltári - MVK Poltár, - Cyklistický náučný chodník Lučenec – Málinec – Poltár, - záujem zo strany detí, mládeže a dospelých o hokej	- vysoká energetická náročnosť a zlý technický stav budovy internátu Spojenej školy, - schátralé vybavenie internátu Spojenej školy, - nedostatočné vybavenie v dielňach a zastaraná technológia pre odborný výcvik Spojenej školy, - absencia živočíšnej výroby potrebnej pre odborný výcvik žiakov Spojenej školy, - zlý technický stav vodovodného potrubia Spojenej školy Poltár, - nedostatočný záujem zo strany žiakov a ich rodičov o štúdium v sklárskom odbore, - nedostatočná vybavenosť kúpaliska atrakciami a ďalšími službami (potreba dobudovania plaveckého bazénu, doplnenia detského bazénu o atrakcie – šmýkačka, lezecká stena, kempingový areál a pod.), - studená voda v bazénoch kúpaliska, - zlý stav šatní a hygienických zariadení na futbalovom štadióne, - zlý stav budov telocviční a areálov pred budovami, - zlý stav palubovky telocvične slúžiacej na volejbal, - nedostatok športových ihrísk dostupných pre potreby verejnosti, - nedostatočne udržiavané ihriská
Príležitosti	Ohrozenia
- rekonštrukcia infraštruktúry vzdelávania, - vybudovanie oddychovej zóny so športovými ihriskami, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - rozvíjajúci sa systém kariérneho poradenstva vytvára predpoklad pre výber profesie v súlade s potrebami trhu práce, - prepojenie stratégie rozvoja regiónov so štruktúrou študijných a učebných odborov, - zavádzanie systému duálneho vzdelávania do praxe,	- vplyv nežiaducich javov na deti a mládež (závislosti, konzumné kultúry...), - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu existujúcich športových objektov, - nedostatočná podpora talentovanej mládeže v jednotlivých druhoch športov zo strany štátu, - nárast sociálnej ohrozenosti mládeže, - nevyhovujúca štruktúra kvalifikácie pracovnej sily, - nerealizovanie stratégií, koncepcií a rozvojových impulzov v oblasti formálneho a neformálneho

- partnerstvá na rozvoj vzdelávania na regionálnej úrovni a možné zlepšenie spolupráce školy a ďalších subjektov v rámci komunity, najmä mládežníckych organizácií, - spolupráca s komunitným centrom, - konkurencia škôl a iných inštitúcií v rámci miestnej komunity, - opatrenia štátu zabezpečujúce rovnosť prístupu k vzdelávaniu, integráciu a reintegráciu, - tendencia využívať moderné formy vzdelávania a diverzifikovať príležitosti na celoživotné vzdelávanie, - záujem škôl, vzdelávacích inštitúcií a tretieho sektora o zapojenie do medzinárodnej spolupráce a do výchovnovzdelávacích programov a projektov	- vzdelávania, - deformovaný trh práce, ktorý bude vyžadovať len určitý typ kvalifikácie, - úzky vzťah medzi sociálno-ekonomickou situáciou rodiny a dosiahnutou úrovňou vzdelania detí, - skeptické vnímanie hodnoty vzdelania obyvateľstvom, - nízky podiel HDP vynakladaný na vzdelávanie, - slabá reflexia príčin znižovania kvality vzdelávania v pripravovaných zámeroch reforiem
---	---

KULTÚRA

Silné stránky	Slabé stránky
- existencia Mestského kultúrneho strediska, - existencia Mestského múzea, - existencia Mestskej knižnice, - existencia domu kultúry s knižnicou v časti Slaná Lehota, - činný folklórny súbor ÚVRAŤ, - detský folklórny súbor, - Divadelný ochotnícky súbor OPONA, - činný ženský spevácky zbor Letokruhy, - rómsky súbor Slniečko , - každoročná prehliadka v prednese prózy v meste Poltár - Timravina studnička, - prehliadka detských divadelných súborov - Rozprávková skrinka, - oblastná prehliadka v prednese poézie a prózy - Hviezdoslavov Kubín, - udržiavané tradície - Fašiangy a pochovávanie basy, vynášanie Moreny a stavanie mája, - organizované Majstrovstvá Novohradu vo varení a jedení bryndzových	- nefunkčné kino, - malý záujem občanov o organizovanie podujatí, - nedostatočné vybavenie domu kultúry, - zlý technický stav budovy a vnútorného vybavenia kultúrneho domu, - nevyhovujúce vybavenie mestskej knižnice informačno - komunikačnou technológiou, - slabé finančné zabezpečenie kultúrnych telies v meste, - slabá prezentácia kultúry mesta za hranicami republiky, - zlý technický stav historických budov v meste, - nedostatočná propagácia archeologických lokalít a nevhodné sprístupnenie pre potreby cestovného ruchu, - absencia amfiteátra pre väčšie kultúrne akcie,

- halušiek, - Tradičné jarmoky, - „Dni mesta Poltár“, - „GombovecFest“, - Rok na dedine - vianočný program folklórneho súboru Úvrat', - Fašiangový karneval na ľade, - pamätný dom z roku 1778 - najstarší dom v meste Poltár, - existencia archeologickej lokality - Kostolisko, Pivnica, Vlčí Háj, - stredoveký hrádok z 12 - 13 storočia - Ceriny, - festival cezhraničnej spolupráce Slovenska a Maďarska v oblasti folklórneho umenia, - Jesenné divadelné hry - prehliadka ochotníckych divadelných súborov	- zlý technický stav budovy mestského múzea, - zlý technický stav budovyestskej knižnice, - neudržiavaný areál stredovekého hrádka, - nedostatočné vybavenie folklórnych súborov krojmi, - nevyhovujúca zvuková aparatúra a osvetlenie, - absencia prenosného pódia s prístreškom pre akcie, - zlý technický stav synagógy, - Materské centrum Únia rómskych materských centier nemá k dispozícii priestory
Príležitosti	Ohrozenia
- možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - medzinárodná spolupráca v oblasti kultúry a jej osvetu, - lepšia koordinovanosť a propagácia kultúrnych aktivít mesta, - rozvoj sponzorovania kultúry, - obnova zanikajúcich tradícií, - vydanie multimediálnych propagačných materiálov o meste, jej kultúrnom dedičstve a tradíciách, - zefektívnenie spolupráce s okolitými obcami na regionálnej úrovni	- slabá podpora kultúry zo strany štátu a VÚC, - posun priorít mládeže ku konzumnej kultúre, - nedostatok finančných prostriedkov na šírenie miestnej kultúry za hranice katastrálneho územia mesta

CESTOVNÝ RUCH A PROPAGÁCIA

Silné stránky	Slabé stránky
- regiónom vedú cyklistické magistrály Ipeľ a Rudohorie, - cyklistický náučný chodník Lučenec - Poltár – Málinec, - existencia otvoreného kúpaliska v južnej časti mesta, - blízke rekreačné strediská s možnosťou zimných a letných športov - Kokava nad Rimavicou, Kokava - Háj, Kokava	- nedostatočná propagácia a goodwill mesta, - nedostatočné služby v oblasti cestovného ruchu, - nedostatok ubytovacích zariadení, - slabá kooperácia s cestovnými kanceláriami, - nedostatočná informovanosť o prírodných hodnotách v okolí mesta,

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Poltár

- Línia, - existencia ranča Megi s možnosťou jazdy na koni, - festival cezhraničnej spolupráce Slovenska a Maďarska v oblasti folklórneho umenia, - Jesenné divadelné hry - prehliadka ochotníckych divadelných súborov, - 2 pizzerie a dve stravovacie zariadenia reštauračného typu, - bohatá sklárska tradícia, - Kamenný most - Poltár, - výskyt minerálneho prameňa na Prievrane, - zachovaná architektúra mesta - vidiecky ráz územia, - evanjelický kostol z roku 1791, - klasicistický evanjelický kostolík v Zelenom a kostol v Slanej lehote a moderný kostol rímskokatolíckej cirkvi, - pekná okolitá príroda, - rozvinuté poľovníctvo a rybárstvo	- nevybudovaná infraštruktúra cestovného ruchu, - absencia kvalitnej komerčnej športovej infraštruktúry, - nedostatočná propagácia archeologických lokalít a nevhodné sprístupnenie pre potreby cestovného ruchu, - chýbajúce hygienické zariadenia pre potreby domácich a návštevníkov mesta, - chýba pešia zóna a centrum mesta s dôrazom na historický aspekt mesta, - areál kúpaliska s malým počtom bazénov a s malou škálou atraktivít, - málo rozvinutá identita mesta vzhľadom k iným mestám južného Slovenska, - chýbajúca koncepcia rozvoja cestovného ruchu mesta a jeho okolia a rozvoja vidieckeho cestovného ruchu, - nedostatočne využitý potenciál
Príležitosti	Ohrozenia
- možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - vstup investorov v oblasti cestovného ruchu do územia, - vybudovanie oddychových zón a nových turistických trás, podpora rozvoja vidieckej turistiky, - vidiecky charakter mesta a jeho okolia, - relatívne nenarušená príroda, - priaznivá úverová politika komerčných bánk, - potenciál pre rozvoj oddychovej turistiky v okolí, - spolupráca s okolitými obcami na regionálnej úrovni, rozvoj rodinnej rekreácie	- odliv kvalifikovanej pracovnej sily, - prítomnosť prírodných hodnôt výrazne obmedzí rozvoj aktivít cestovného ruchu v meste, - cestovné kancelárie sa zaoberajú prevažne organizovaním pobytov v zahraničí, - zvýšenie úrokových sadzieb pre poskytnutie úverov komerčných bánk, - neochota ľudí investovať a začať podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu

ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ, INFORMATIZÁCIA MESTA

Silné stránky	Slabé stránky
- existencia verejného rozhlasu, - dostatok priestorov pre administratívu, - budova mestského úradu dostupná v	- zlý technický stav nehnuteľného majetku mesta, - nebezpečné úseky ciest v niektorých

centre mesta, - relatívne dobrá bezpečnosť v meste, - dobrá spolupráca s políciou, - dobré pokrytie signálom všetkých mobilných operátorov, - webová stránka mesta, - kamerový systém v meste, - existencia optickej siete – DSL pripojenie, - existencia WIFI v niektorých častiach mesta, - postupne zavádzané služby e-governmentu a elektronizácia služieb štátnej správy a samosprávy, - dobrá vybavenosť a výkonnosť technologickej IK infraštruktúry v mestskom úrade, - široká sieť pamäťových a fondových inštitúcií a dostupnými, rozsiahlymi a hodnotnými zdrojmi pre kvalitný digitálny obsah a e-slужby, - relatívne vysoká penetrácia širokopásmového pripojenia	častiach mesta, - absencia mestskej polície, - nedostatočná úroveň optimalizácie procesov a štandardizácie dokumentov vo verejnej správe, - absencia koncepčného a systematického formovania právneho rámca podpory aplikácie IT v procesoch výkonu činností verejnej správy, - nízky podiel e-slужieb verejnej správy s vyššou pridanou hodnotou a nízka efektívnosť ostatných služieb verejnej správy, - nízka vybavenosť a výkonnosť technologickej IK infraštruktúry samosprávy, - chýba optické pripojenie v niektorých častiach mesta, - pomaly zavádzané základné služby e-governmentu a nízka efektívnosť ostatných elektronických verejných služieb, ktoré väčšinou iba kopírujú papierové služby, - postupne starnúce IKT v meste - nedostatočný regionálny digitálny obsah,
Príležitosti	Ohrozenia
- možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - zrušenie princípu miestnej kompetencie pri vydávaní dokumentov a poskytovaní služieb verejnou správou, - e-government, - rozvoj ďalších telekomunikačných služieb v konkurenčnom prostredí	- malá miera podpory miest a obcí zo strany štátu, - nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov, - nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk, - nedostatočná kvalita právneho rámca výkonu činností verejnej správy, - zvyšovanie komunikačnej a administratívnej náročnosti výkonu činností verejnej správy vo vzťahu k externému, ako aj internému prostrediu, - nedostatočný dopyt po elektronických službách, - rozvoj digitálnej kriminality, narušanie súkromia, výchovy a ochrany osobných údajov, - zvyšovanie chudoby predstavujúce riziko zvyšovania ekonomickej kriminality v meste

H/ Kľúčové disparity a faktory rozvoja

Kľúčové disparity:

- absencia veľkého zamestnávateľa v meste,
- málo pracovných príležitostí,
- vysoká miera nezamestnanosti,
- skeptické vnímanie hodnoty vzdelania obyvateľstvom,
- nedostatočné využitie atraktívneho prostredia vidieckych tradícií pre rozvoj cestovného ruchu a vidieckej turistiky,
- nedostatočná propagácia a goodwill mesta,
- nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry.

Faktory rozvoja:

- rozvinutá rastlinná a živočíšna výroba,
- prítomnosť firiem podnikajúcich v oblasti sklárskej druhovýroby,
- ložiská silikátových nerudných surovín a žiaruvzdorných surovín,
- relatívne dobrá kvalita ovzdušia z dôvodu malého zastúpenia priemyslu v meste a v okolí,
- kúpalisko s dvoma bazénmi, ihriskom na plážový volejbal a multifunkčným ihriskom s umelým povrchom,
- existencia rôznych športovísk a športových klubov,
- záujem škôl, vzdelávacích inštitúcií a tretieho sektora o zapojenie do medzinárodnej spolupráce a do výchovnovzdelávacích programov a projektov,
- organizovanie množstva kultúrnych podujatí a existencia rôznych súborov.

I/ Vyhodnotenie zapojenia verejnosti do dotazníkového prieskumu obyvateľov mesta Poltár.

Výsledky tohto prieskumu predstavujú jeden zo zdrojov pre tvorbu SWOT analýzy a následne pre formovanie stratégie rozvoja mesta. Ďalším cieľom uskutočneného prieskumu bolo informovať obyvateľov mesta o tom, že sa takýto dokument pre ich mesto pripravuje a že aj oni sa môžu reálne zapojiť do jeho tvorby. Tento fakt môže prispieť k zlepšeniu vzťahov v meste a k vytvoreniu pocitu spolupatričnosti, ale aj spoluzodpovednosti obyvateľov k jej rozvoju.

Prieskum sa konal v mesiacoch august a september 2015. Otázky dotazníka boli zamerané na zisťovanie názorov v oblasti kvality života v obci.

Dotazník obsahoval celkom 15 uzavretých aj otvorených otázok. Rozdané boli dotazníky v printovej forme a k dispozícii boli na stránke mesta aj online dotazníky. Návratnosť vyplnených dotazníkov bola nízka, vyplnených a doručených bolo 160 dotazníkov.

Zdroj tabuliek a grafov: spracovateľ.

1. Respondenti podľa pohlavia. Na vyplnení dotazníka sa zúčastnilo 88 (55%) žien, 70 (43,75%) mužov a 2 (1,25%) respondenti neuviedli pohlavie.

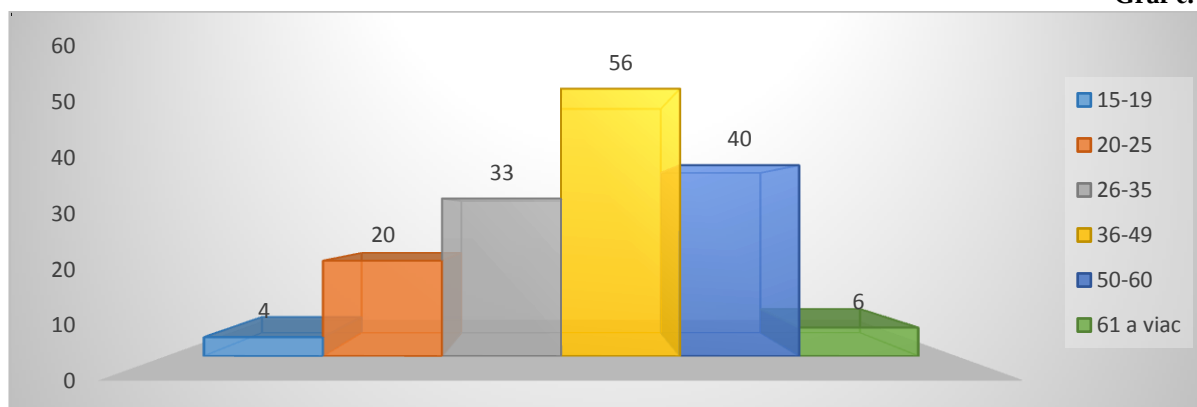
2. Vekové rozloženie respondentov. Záujem o účasť na dotazníkovej aktivite bola najviac u vekovej kategórie od 36 - 49 rokov – 35,22 %. Ďalšou najviac zastúpenou kategóriou boli obyvatelia vo veku od 50 – 60 rokov – 25,16 %, nasledujú obyvatelia od 26 – 35 rokov 20,76%. V kategórii od 20 – 25 rokov sa zúčastnilo 12,58% respondentov, menej aktívne boli kategórie najmladších a najstarších obyvateľov mesta. Spolu tvorili skupinu 6,29 % opýtaných. Jeden respondent neuviedol svoj vek.

Tab. č. 12

<i>Veková hranica</i>	<i>Počet respondentov</i>	<i>%</i>
15-19 rokov	4	2,52
20-25 rokov	20	12,58
26-35 rokov	33	20,76
36-49 rokov	56	35,22
50-60 rokov	40	25,16
61 rokov a viac	6	3,77
SPOLU	159	100,00

Najnižšie vekové kategórie sú zastúpené minimálne, čo je možné zdôvodniť aj charakteristickým záujmom o iné skutočnosti.

Graf č. 8

3. Vzdelanie respondentov. Najviac zapojených respondentov malo stredné odborné vzdelanie 39,37%. Vysokoškolsky vzdelaní respondenti, v rôznych odvetviach, tvorili spolu

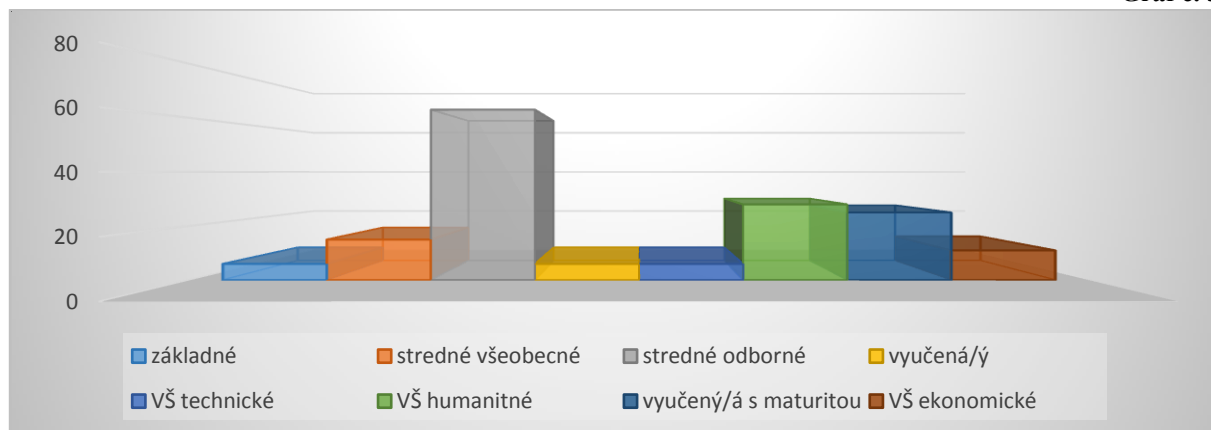

druhú najväčšiu skupinu 28,13% a vyučení s maturitou 15,62%. Stredné všeobecné vzdelanie uviedlo 9,38% respondentov a malú skupinu tvorili odborne vyučení respondenti tak isto ako respondenti so základným vzdelaním a to rovnako po 3,75%.

Tab. č. 13

<i>Vzdelanie respondentov</i>	<i>Počet</i>	<i>%</i>
<i>základné</i>	6	3,75
<i>stredné všeobecné</i>	15	9,38
<i>stredné odborné</i>	63	39,37
<i>vyučení/-á</i>	6	3,75
<i>VŠ technické</i>	6	3,75
<i>VŠ humanitné</i>	28	17,50
<i>vyučení/-á s maturitou</i>	25	15,62
<i>VŠ ekonomické</i>	11	6,88
SPOLU	160	100 %

Graf č. 9

4. Pracovná aktivita respondentov. Najviac respondentov bolo zamestnaných a to 70,63% (113 respondentov). Prieskumu sa zúčastnilo 11,25% nezamestnaných, 6,86% súkromných podnikateľov, 5,63% dôchodcov, 4,38% študentov a 1,25% respondentov na materskej dovolenke.

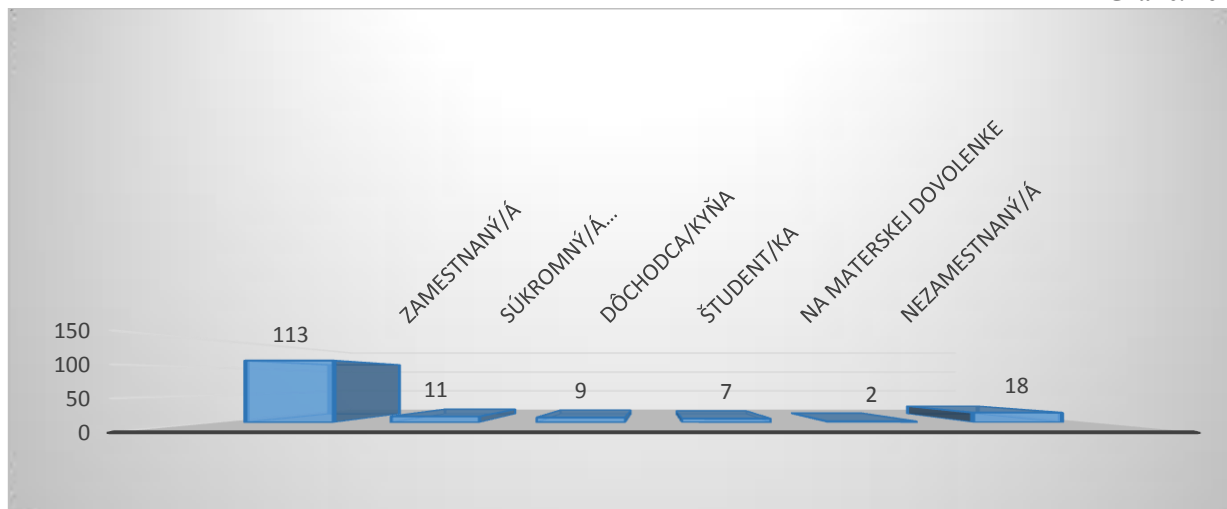
Tab. č. 14

<i>Ekonomická aktivita</i>	<i>Počet</i>	<i>%</i>
<i>zamestnaný</i>	113	70,63
<i>súkromný/á podnikateľ/ka</i>	11	6,86
<i>dôchodca/kyňa</i>	9	5,63
<i>študent/ka</i>	7	4,38

na materskej dovolenke	2	1,25
nezamestnaný	18	11,25
SPOLU	160	100%

Graf č. 10

5. **Bývanie na vidieku alebo v meste.** Väčšina respondentov - 61,01 % si želala žiť na vidieku a uprednostnila by ho pred bývaním v meste. 38,99 % respondentov by dalo prednosť bývaniu v meste.

6. **Kvalita života v meste Poltár.** 24 respondentov ohodnotilo kvalitu bývania v meste Poltár ako dobrú, 105 respondentov ako priemernú a 30 respondentov hodnotí kvalitu života v meste ako zlú.

Tab. č. 15

<i>Kvalita života v obci Málinec</i>	<i>Počet</i>	<i>%</i>
veľmi dobrá	0	0
dobrá	24	15,09
priemerná	105	66,04
zlá	30	18,87

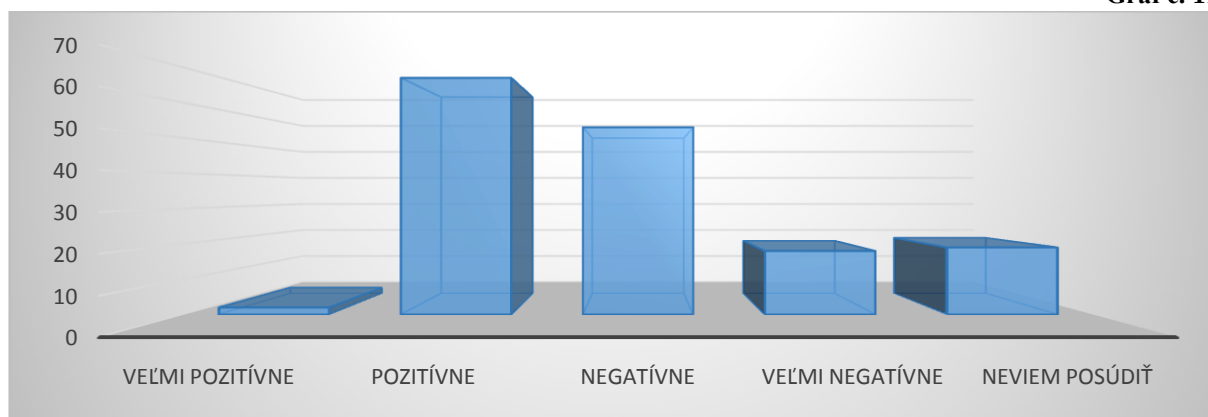
7. **Rozvoj a napredovanie mesta za posledných 10 rokov.** 42,14% respondentov bolo stotožnených s názorom, že mesto napreduje a hodnotí to pozitívne. Negatívne hodnotilo napredovanie mesta 33,33% respondentov. Situáciu nevedelo posúdiť 11,95% respondentov a 11,32% respondentov posúdilo mesto v napredovaní za posledných 10 rokov veľmi negatívne. Veľmi pozitívne hodnotilo napredovanie mesta 1,26% respondentov.

Tab. č. 16

<i>Hodnotenie rozvoja obce</i>	<i>Počet</i>	<i>%</i>
<i>veľmi pozitívne</i>	2	1,26
<i>pozitívne</i>	67	42,14
<i>negatívne</i>	53	33,33
<i>veľmi negatívne</i>	18	11,32
<i>neviem posúdiť</i>	19	11,95

Graf č. 11

8. Aktivita v záujmových združeniach a organizáciách. V dotazníkovom prieskume uviedlo 131 respondentov, že sa nezapájajú do činnosti záujmových združení a 20 respondentov sa zapája do činnosti záujmových združení (šport, Červený kríž, sociálna oblasť, farský spolok).

9. Záujem o správu obce a názor na činnosť samosprávy. Na túto otázku odpovedalo niekoľko respondentov. Respondenti uviedli rôzne názory, v ktorej oblasti by mohla samospráva mesta zlepšiť svoju činnosť. Zlepšiť by sa mala v oblasti komunikácie s občanmi a informovanosti o dianí v meste, zamestnanosti, kultúre, športe, oprave miestnych komunikácií, úprave zelene a udržiavaní čistoty okolia, zdravotnej a sociálnej oblasti, čerpaní fondov EÚ, skvalitnení života v prímestských častiach, rozvoji mesta, v zlepšení spoločenskej vybavenosti, v lepšom využití aktivačných prác, technických služieb, vo vyhľadávaní investorov, podpore pre podnikateľov, v služby a v cestovnom ruchu.

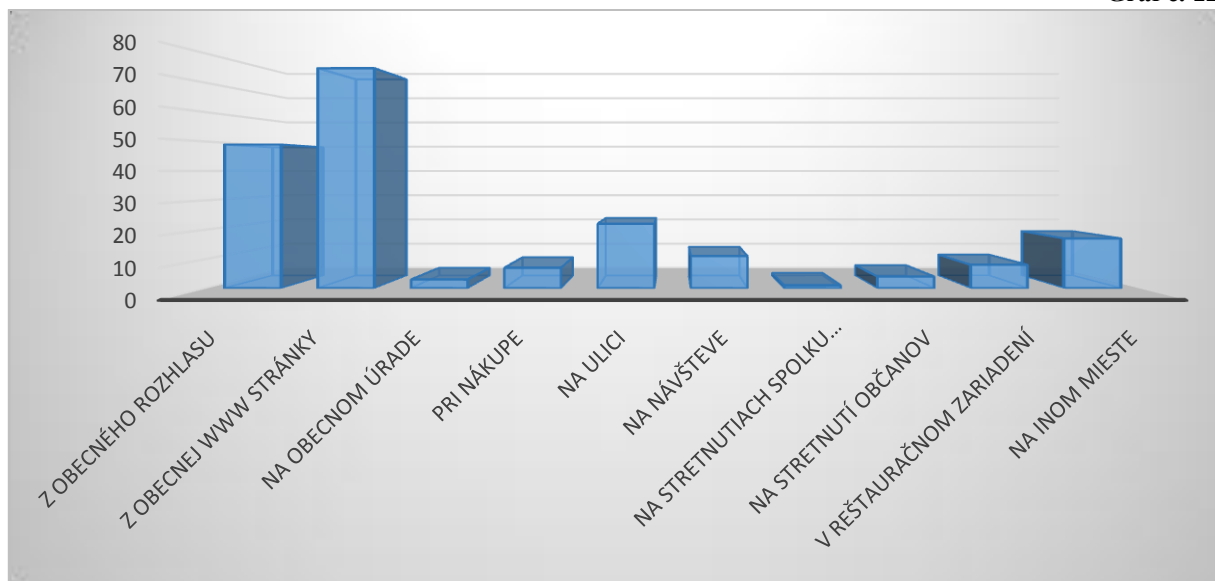
10. Zdroje informovania v obci. Najväčším zdrojom informácií je pre respondentov prieskumu mestská web stránka (75 respondentov), mestský rozhlas (49 respondentov), stretnutia na ulici (22 respondentov), iné miesta - mestská TV, facebook,...(17 respondentov), stretnutia na návštevách (11 respondentov), v reštauračných zariadeniach (8 respondentov), pri nákupe (7 respondentov), na rôznych stretnutiach občanov a na mestskom úrade ostatní respondenti.

Tab. č. 17

<i>Zdroje informovania</i>	<i>počet respondentov</i>
<i>z mestského rozhlasu</i>	49
<i>z mestskej www stránky</i>	75
<i>na obecnom úrade</i>	3
<i>pri nákupe</i>	7
<i>na ulici</i>	22
<i>na návšteve</i>	11
<i>na stretnutiach v rámci spolku alebo združenia</i>	1
<i>na stretnutí občanov</i>	4
<i>v reštauračnom zariadení</i>	8
<i>na inom mieste(Poltárska TV, fitness, autobus, facebook)</i>	17

Graf č. 12

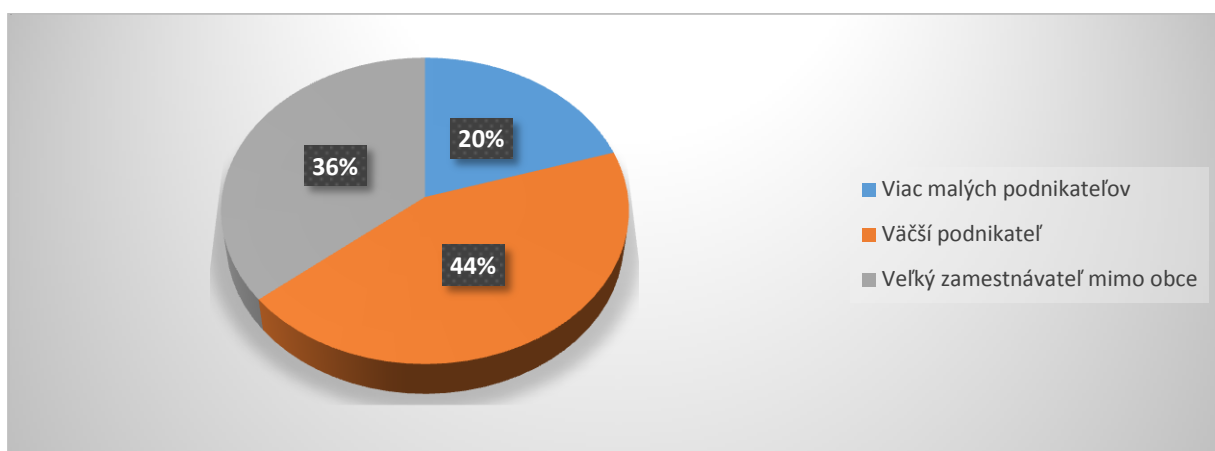
11. Využitie prostriedkov z fondov EÚ v infraštruktúre obce. Názor na čerpanie prostriedkov z EÚ býva u obyvateľov ovplyvňovaný nedostatkom informácií o celom systéme a procese čerpania prostriedkov na projektové zámery. Najčastejšie sa objavovali zámery na opravu miestnych komunikácií (prímestské časti, cesty medzi garážami) a dostavbu chodníkov, zamestnanosť, dostavbu kúpaliska (bazén, vyhrievané bazény, tobogany), vybudovanie cyklotrás, kultúru, na rekonštrukciu kultúrneho domu a kina, šport, športové areály a detské ihriská, opravu historických pamiatok, dobudovanie kanalizácie, rozvoj mesta a skrášľovanie zelených plôch, oddychové zóny (lavičky), školstvo, na podporu podnikateľov, sociálnu oblasť, zdravotníctvo, cestovný ruch a rozvoj vidieka, pozemky na

výstavbu rodinných domov, skvalitnenie života občanov (služby), verejné toalety, bezpečnosť, obnovu sklárskej výroby a oživenie budovy bývalej polikliniky, priemyselný park.

12. **Dostupnosť zamestnania.** Na túto položku odpovedala väčšina opýtaných - 139 respondentov. Respondenti by preferovali v meste Poltár podnikateľa s väčšou prevádzkou a pracovnými možnosťami - 44% dotazovaných. Veľkého zamestnávateľa s pracovnými ponukami mimo mesta, ale v blízkej vzdialenosti - 36% a 20% dotazovaných by preferovalo viac malých podnikateľov/živnostníkov poskytujúcich rôzne služby pre obyvateľov.

Graf č. 13

13. **Spokojnosť s poskytovaním služieb a vybavením v meste a hodnotenie kvality života.** Tieto atribúty slúžiace obyvateľom mesta boli respondentmi hodnotené bodovaním. Škála spokojnosti bola vyjadrená hodnotami od 1 do 5 (1 - veľmi spokojný, 5 - veľmi nespokojný). Počet bodov v položkách bol spriemerovaný podľa toho, koľkí respondenti na položku odpovedali. Hodnoty sú znázornené v nasledujúcej tabuľke, kde najvyšší počet bodov znamená najväčšiu nespokojnosť obyvateľov a najnižší počet bodov vyjadruje spokojnosť respondentov.

Tab. č. 18

Služby a vybavenie obce	Počet pridelených bodov	Priemerná známka (Ø)
stav miestnych komunikácií	551	3,49
stav chodníkov	543	3,50
stav verejnej zelene	430	2,85
požiarna ochrana	330	2,17
všeobecná zdravotnícka starostlivosť	423	2,75
odborná zdravotná starostlivosť	475	3,10
možnosti športového vyžitia	468	3,18
možnosti kultúrneho vyžitia	563	3,78

<i>dom smútku</i>	365	2,50
<i>knižnica</i>	420	2,98
<i>dostupnosť verejného internetu</i>	459	3,17
<i>pokrytie signálom mobilných sietí</i>	354	2,38
<i>ponuka služieb a obchodov</i>	510	3,47
<i>bezpečnosť a ochrana osobného majetku</i>	467	3,13
<i>záujem obyvateľov o veci verejné</i>	533	3,60
<i>vzťah obyvateľov k svojej obci</i>	516	3,49
<i>dostupnosť služieb (oprava obuvi, čistiareň a pod.)</i>	648	4,35
<i>poskytovanie sociálnych služieb (opatrovateľská služba a pod.)</i>	463	3,13
<i>možnosti vzdelávania dospelých</i>	570	3,39
<i>školsťvo</i>	398	2,71
<i>stav kanalizácie</i>	471	3,23
<i>vzhľad obce, verejných priestranstiev</i>	502	3,39
<i>bytová infraštruktúra (možnosti získania bytu, domu, kúpa nehnuteľností, pozemku)</i>	466	3,30
<i>iné.....</i>	280	3,59

Priemerná známka v tabuľke ukazuje, že najviac nespokojní sú respondenti s dostupnosťou služieb, možnosťou vzdelávania dospelých, možnosťou kultúrneho vyžitia, stavom miestnych komunikácií a chodníkov. Medzi atribúty, s ktorými sú respondenti najspokojnejší patrí požiarna ochrana, pokrytie signálom mobilných operátorov, dom smútku, školsťvo a knižnica.

14. Najnaliehavejšie oblasti pre riešenie. V tejto otázke mali respondenti uviesť podľa nich prvé tri najnaliehavejšie oblasti, ktoré si vyžadujú akútne riešenie v meste. Za najdôležitejší problém, ktorý treba riešiť, označili respondenti miestne komunikácie. Ďalšie položky sú usporiadané v tabuľke č. 19 zostupne. Skrášľovanie mesta a čistota verejných priestranstiev, podmienky na podnikanie, šport a oddych, kultúra a vzdelanie, bezpečnosť občanov, bývanie, kanalizácia, obnova historických pamiatok, zneškodnenie čiernych skládok, zber a separácia odpadov, záujem občanov o veci verejné, cestovný ruch, iné, životné prostredie, sociálna starostlivosť, regionálna spolupráca, doprava a ako najmenší problém vidia respondenti verejné osvetlenie.

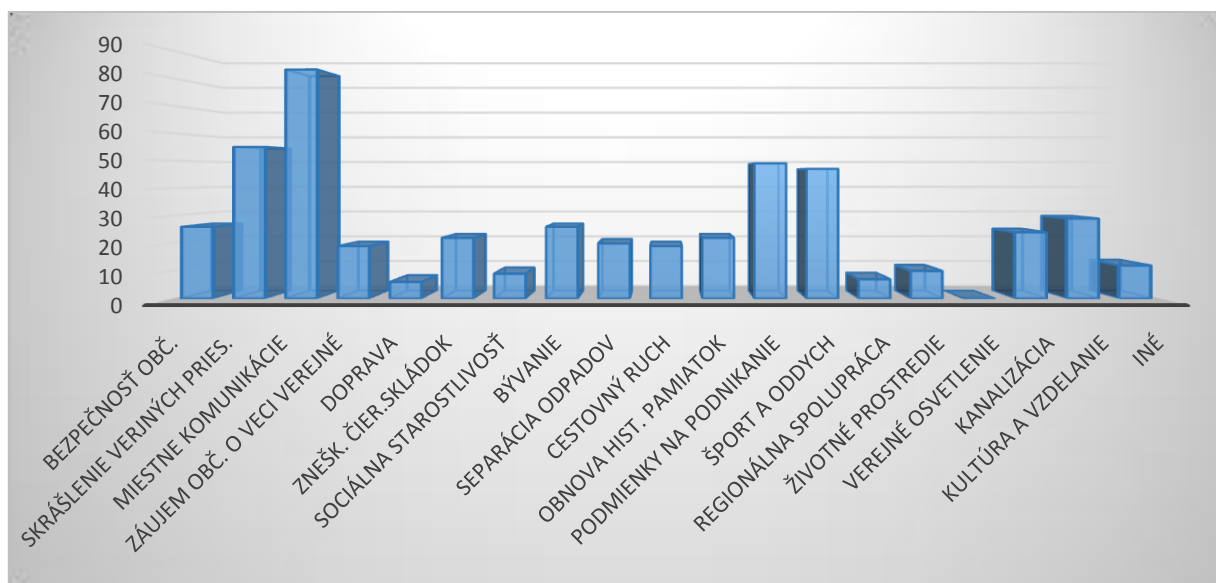
Tab. č. 19

<i>Problémové oblasti</i>	<i>počet pridelených bodov</i>
<i>miestne komunikácie</i>	83
<i>skrášľenie mesta a čistota verejných priestranstiev</i>	55
<i>podmienky na podnikanie</i>	49
<i>šport a oddych</i>	47
<i>kultúra a vzdelanie</i>	29

<i>bezpečnosť občanov</i>	26
<i>bývanie</i>	26
<i>kanalizácia</i>	24
<i>obnova historických pamiatok</i>	22
<i>zneškodnenie čiernych skládok</i>	22
<i>zber a separácia odpadov</i>	20
<i>záujem občanov o veci verejné</i>	19
<i>cestovný ruch</i>	19
<i>iné</i>	12
<i>životné prostredie</i>	10
<i>sociálna starostlivosť</i>	9
<i>regionálna spolupráca</i>	7
<i>doprava</i>	6
<i>verejné osvetlenie</i>	0

Graf č. 14

15. **Výnimočnosť, úspešnosť mesta.** Vo väčšine sa obyvatelia zhodli v tom, že ich mesto najlepšie reprezentuje šport, a to najmä volejbal, kulturistika, thajský box, fitness, futbal a rôzne iné druhy športov a športové aktivity žiakov v základných školách. Respondenti vyzdvihli mestské kúpalisko a rovnako rôzne mestské kultúrne podujatia. Ďalej to boli historické a technické pamiatky ako kamenný most v Zelenom a evanjelický kostol. Za úspech považujú aj otvorenie polikliniky v Poltári, domova sociálnych služieb a komunitného centra. Taktiež nezabudli dodať, že kedysi to bol aj sklársky priemysel.

Znenie dotazníka je prílohou tohto dokumentu.

J/ Vízia

Mesto Poltár je atraktívnym a návštevníkmi vyhľadávaným mestom, ktoré poskytuje kvalitné podmienky pre život a trávenie voľného času všetkým skupinám obyvateľov. Prosperita mesta je zabezpečená diverzifikovanou ekonomickou základňou, množstvom pracovných príležitostí, širokým spektrom poskytovaných služieb, ako aj aktívnym cestovným ruchom.

K/ Stratégia rozvoja

Strategický cieľ

Vytvoriť prosperujúce mesto s kvalitnými podmienkami pre život, rozvoj ekonomických činností a rozvoj cestovného ruchu.

V rámci stratégie rozvoja boli zvolené nasledovné prioritné oblasti, ktoré obsahujú jednotlivé priority:

I. Hospodárska oblasť

- priemysel
- poľnohospodárstvo
- investície
- zamestnanosť
- podnikanie
- obchod
- služby
- cestovný ruch
- propagácia

II. Sociálna oblasť

- zdravotníctvo
- sociálne služby
- bývanie
- komunitný rozvoj
- vzdelávanie
- kultúra
- šport
- mládež
- voľný čas

III. Životné prostredie a infraštruktúra

- životné prostredie
- technická infraštruktúra
- výstavba
- doprava
- informačné technológie
- bezpečnosť

L/ Programová časť

Programová časť dokumentu obsahuje predovšetkým sformulované opatrenia, ktoré pozostávajú z jednotlivých aktivít. Uvedené opatrenia sú stanovené v nadväznosti na prioritné oblasti a strategické ciele. Ich hierarchické usporiadanie dokumentuje tabuľka č. 20.

Prehľad opatrení, projektov a aktivít

Tab. č. 20

HOSPODÁRSKA OBLASŤ	
Priorita	1.1 Podpora malého a stredného podnikania
Opatrenie	1.1.1 Spracovanie postupu podpory a rozvoja MSP
Aktivita	1.1.1.1 Vytvoriť materiálne, finančné a personálne podmienky pre rozvoj MSP 1.1.1.2 Nadviazať spoluprácu vzdelávacích inštitúcií, mesta, podnikateľských subjektov a obyvateľov mesta pri rozvoji a prezentácii MSP
Opatrenie	1.1.2 Podpora budovanie kooperačných sietí MSP
Aktivita	1.1.2.1 Vytvoriť inštitucionálne podmienky podpory MSP 1.1.2.2 Analyzovať predpoklady budovania kooperačných sietí MSP 1.1.2.3 Zostaviť stratégiu budovania kooperačných sietí MSP
Opatrenie	1.1.3 Zakladanie a revitalizácia MSP s majetkovou účasťou mesta
Aktivita	1.1.3.1 Vypracovať analýzu možností rozvoja podnikateľských aktivít v meste 1.1.3.2 Založiť podnikateľský subjekt s majetkovou účasťou mesta 1.1.3.3 Revitalizovať podniky s majetkovou účasťou mesta
Opatrenie	1.1.4 Podpora rozvoja obchodných a komerčných služieb v meste
Aktivita	1.1.4.1 Zriaďiť prevádzky potravinárskeho a nepotravinárskeho tovaru 1.1.4.2 Vybudovať mestskú tradičnú tržnicu pre organizovanie jarmokov
Opatrenie	1.1.5 Podpora rozvoja reštauračných a ubytovacích služieb v meste
Aktivita	1.1.5.1 Zriaďiť reštauračné, príp. iné stravovacie zariadenia 1.1.5.2 Vybudovať ubytovacie zariadenia
Priorita	1.2 Výrobné odvetvia národného hospodárstva
Opatrenie	1.2.1 Podpora rozvoja a alokovania podnikov výrobných odvetví
Aktivita	1.2.1.1 Podporovať rozvojové zámery súkromnej sféry, ktoré sú v súlade s potrebami mesta 1.2.1.2 Vybudovať podniky v oblasti spracovania dreva

Opatrenie	Opatrenie 1.2.2 Rozvoj a obnova poľnohospodárskych podnikov
Aktivity	1.2.2.1 Obnova priestorov a vybavenie ZPD výrobnými prostriedkami 1.2.2.2 Rekonštrukcia sociálnej budovy ZPD na ubytovacie a stravovacie zariadenie
Priorita	1.3 Inovačné aktivity a technologické transfery
Opatrenie	1.3.1 Zavádzanie nových technológií do súčasných výrobných prevádzok
Aktivity	1.3.1.1 Podporovať podnikateľov zavádzajúcich výrobu na báze progresívnych technológií 1.3.1.2 Modernizovať a rozširovať výrobu vo výrobných podnikoch
Opatrenie	Opatrenie 1.3.2 Podpora inovácií a technologických transferov vo výrobných podnikoch
Aktivity	1.3.2.1 Obstaranie novej technológie 1.3.2.2 Modernizovať rastlinnú a živočíšnu výrobu v ZPD 1.3.2.3 Rozvíjať ekologickú výrobu v podniku Nopol, s.r.o.
Opatrenie	1.3.3 Rekonštrukcia existujúcich priemyselných zón a výstavba nových v nadväznosti na nové technológie
Aktivity	1.3.3.1 Vybudovať priemyselnú zónu v časti Jelšoviny 1.3.3.2 Vybudovať priemyselnú zónu v k. ú. Zelené 1.3.3.3 Obnoviť hnedý park bývalého areálu Ipeľských tehelní Lučenec
Priorita	1.4 Cestovný ruch
Opatrenie	1.4.1 Podpora vytvárania nových atraktivít v meste
Aktivity	1.4.1.1 Vybudovať a zrekonštruovať viacúčelové športové ihriská 1.4.1.2 Obnova a úprava okolia minerálnych prameňov 1.4.1.3 Revitalizácia plôch v okolí rybníka na Zelenom
Opatrenie	1.4.2 Podpora budovania nových a modernizácia existujúcich zariadení cestovného ruchu
Aktivity	1.4.2.1 Vytvoriť podmienky na prezentáciu sklárskej a keramickej tradície 1.4.2.2 Dobudovať areál Mestského kúpaliska
Opatrenie	1.4.3 Výstavba náučných chodníkov, cyklotrás a inštalácia informačných tabúl
Aktivity	1.4.3.1 Vybudovať turistickú trasu smerom na obec Uhorské a obec Málinec 1.4.3.2 Vybudovať cyklotrasu PT – RS, smerom na obec Uhorské a obec Málinec 1.4.3.3 Vybudovať cyklistický chodník v meste Poltár
Opatrenie	1.4.4 Propagácia mesta
Aktivity	1.4.4.1 Aktualizovať webovú stránku mesta 1.4.4.2 Spracovať globálnu koncepciu propagácie mesta 1.4.4.3 Spracovať koncepciu regionálnej spolupráce s okolitými turistickými lokalitami a domácimi i zahraničnými cestovnými kanceláriami 1.4.4.4 Vytvoriť a osadiť informačné tabule v meste 1.4.4.5 Vybudovať priestorové značenia CR v meste a okolí 1.4.4.6 Spracovať komplexný informačný bulletin o historickom vývoji a tradíciách mesta pre školy aj subjekty CR 1.4.4.7 Prepojiť mesto so subjektmi CR
Opatrenie	1.4.5 Regionálna, nadregionálna a medzinárodná spolupráca

Aktivita	1.4.5.1 Vytvárať partnerské vzťahy s obcami doma i v zahraničí
SOCIÁLNA OBLASŤ	
Priorita	2.1 Sociálne a zdravotnícke služby
Opatrenie	2.1.1 Rozšírenie a skvalitnenie ponuky sociálnych služieb
Aktivita	2.1.1.1 Obnova budovy Zariadenia sociálnych služieb 2.1.1.2 Rozšíriť kapacitu sociálnych zariadení 2.1.1.3 Zriadiť denný stacionár 2.1.1.4 Zriadiť centrum pre matky s deťmi 2.1.1.5 Obnova priestorov KC 2.1.1.6 Vybudovať priestory pre KC 2.1.1.7 Vytvoriť priestory pre TSP 2.1.1.8 Podporiť služby pre marginalizované skupiny a týrané osoby 2.1.1.9 Zriadiť zariadenie pre ZŤP deti 2.1.1.10 Zabezpečiť poskytovanie služieb pre ZŤP osoby 2.1.1.11 Vytvoriť priestory pre prenocovanie ľudí bez domova
Opatrenie	2.1.2 Zoskupenie sociálnych a zdravotníckych služieb
Aktivita	2.1.2.1 Vybudovať jednotné integrované centrum sociálnych a zdravotníckych služieb
Opatrenie	2.1.3 Rozšírenie a skvalitnenie poskytovania zdravotnej starostlivosti
Aktivita	2.1.3.1 Dobudovať, dovybaviť a zabezpečiť energetickú efektívnosť zdravotného strediska v meste s príslušenstvom 2.1.3.2 Zabezpečiť zdravotnú starostlivosť v ambulanciách prvého kontaktu 2.1.3.3 Zabezpečiť komplexnú zdravotnú starostlivosť o starých a dlhodobo chorých ľudí 2.1.3.4 Zabezpečiť predĺženie ordinačných hodín u lekárov špecialistov 2.1.3.5 Zlepšiť úroveň poskytovania domácej ošetrovateľskej starostlivosti, rozšírenie jej služieb o poskytovanie rehabilitačných cvičení 2.1.3.6 Zriadiť stanicu rýchlej lekárskej pomoci
Opatrenie	2.1.4 Zabezpečenie zdravotnej prevencie
Aktivita	2.1.4.1 Vzdelávať obyvateľov v oblasti zdravej životosprávy 2.1.4.2 Vzdelávať obyvateľov v oblasti prevencie vzniku ochorení
Priorita	2.2 Bývanie
Opatrenie	2.2.1 Rozširovanie kapacít bytových priestorov a obytných zón
Aktivita	2.2.1.1 Vybudovať nájomné byty 2.2.1.2 Vybudovať sociálne byty 2.2.1.3 Vytvoriť podmienky pre individuálnu bytovú výstavbu
Priorita	2.3 Vzdelávanie
Opatrenie	2.3.1 Materiálno-technické zabezpečenie vyučovacieho procesu
Aktivita	2.3.1.1 Obnova budov a areálov materských a základných škôl s príslušenstvom 2.3.1.2 Zvyšovať kapacitu materských škôl rekonštrukciou, prístavbou, nadstavbou, zmenou priestorového riešenia a znižovanie ich energetickej náročnosti

	2.3.1.3 Vybudovať a obnoviť športovú a oddychovú infraštruktúru v areáloch materských a základných škôl
	2.3.1.4 Obnoviť a modernizovať vnútorné vybavenie základných a materských škôl
	2.3.1.5 Vytvoriť podmienky pre zriadenie triedy pre hendikepované deti
	2.3.1.6 Modernizácia učební praktického výcviku
	2.3.1.7 Vybavenie materiálmi vyučovacími pomôckami
Opatrenie	2.3.2 Podpora mimoškolskej činnosti
Aktivita	2.3.2.1 Rozšíriť, modernizovať a dovybaviť priestory pre mimoškolskú činnosť
	2.3.2.2 Obnoviť a modernizovať Stredisko záujmovej činnosti
Opatrenie	2.3.3 Zabezpečenie kvalitných podmienok pre stravovanie v MŠ a ZŠ
Aktivita	2.3.3.1 Obnoviť a modernizovať vybavenie jedální pri materských a základných školách
Opatrenie	2.3.4 Komunikácia a spolupráca medzi školskými zariadeniami
Aktivita	2.3.4.1 Rozvíjať spoluprácu medzi základnými a materskými školami
	2.3.4.2 Využívať spoluprácu so zahraničnými školskými zariadeniami na rozvoj školstva
	2.3.4.3 Rozvíjať spoluprácu medzi školskými zariadeniami a rodičmi
Opatrenie	2.3.5 Celoživotné vzdelávanie
Aktivita	2.3.5.1 Zvyšovať počítačovú gramotnosť u pracovníkov samosprávy a obyvateľov mesta
	2.3.5.2 Realizovať vzdelávacie kurzy v oblasti malého podnikania a získania zručností pri hľadaní si zamestnania
	2.3.5.3 Zvyšovanie odbornej zdatnosti pedagogických pracovníkov
Priorita	2.4 Kultúra, šport, voľný čas a mládež
Opatrenie	2.4.1 Kultúrna infraštruktúra
Aktivita	2.4.1.1 Obnova budovy domu kultúry v meste Poltár a modernizácia vnútorného vybavenia
	2.4.1.2 Rekonštrukcia a dovybavenie kultúrneho domu a knižnice v časti Slaná Lehota
	2.4.1.3 Zriaďiť múzeum ľudovej architektúry
	2.4.1.4 Zriaďiť remeselné dvory a vybaviť ich predmetmi s kultúrnohistorickou hodnotou
	2.4.1.5 Vybudovať turistické a náučné trasy pre žiakov, študentov, rodiny s deťmi, priemerných aj náročných klientov s využitím kultúrno-historického, folklórneho aj prírodného bohatstva
	2.4.1.6 Rozšíriť a modernizovať priestory pre potreby mestskej knižnice
	2.4.1.7 Vybudovať zariadenie pre komorné kultúrne podujatia
	2.4.1.8 Vybudovať otvorený amfiteáter pre organizovanie letných festivalov
	2.4.1.9 Obnova budovy synagógy
	2.4.1.10 Obnova budovy mestského múzea
	2.4.1.11 Most cestný v Zelenom – stavebná obnova
Opatrenie	2.4.2 Kultúrne podujatia
Aktivita	2.4.2.1 Pravidelne organizovať kultúrne podujatia
	2.4.2.2 Spracovať kalendár kultúrnych podujatí
Priorita	2.5 Šport

Opatrenie	2.5.1 Športová infraštruktúra
Aktivita	2.5.1.1 Budovať a obnoviť športové ihriská 2.5.1.2 Dobudovať, dovybaviť a obnoviť areál futbalového ihriska
Opatrenie	2.5.2 Športové aktivity a podujatia
Aktivita	2.5.2.1 Vytvárať podmienky na rozvoj výkonnostného a rekreačného športu v meste 2.5.2.2 Podporovať organizovanie športových podujatí regionálneho, nadregionálneho a medzinárodného významu 2.5.2.3 Podporovať športové aktivity zdravotne postihnutých občanov 2.5.2.4 Podporovať talentovanú mládež 2.5.2.5 Spolupracovať s občianskymi združeniami, inými právnickými a fyzickými osobami pôsobiacimi v oblasti telesnej kultúry 2.5.2.6 Vytvoriť podmienky pre zriadenie športových klubov
Opatrenie	2.5.3 Voľný čas
Aktivita	2.5.3.1 Zriaďiť priestor pre klub mladých 2.5.3.2 Modernizácia priestorov klubu dôchodcov
ŽIVOTNÉ PROSTREDIE A INFRAŠTRUKTÚRA	
Priorita	3.1 Odpadové hospodárstvo
Opatrenie	3.1.1 Nakladanie s odpadom
Aktivita	3.1.1.1 Zabezpečiť zber nebezpečného odpadu 3.1.1.2 Zvyšovať množstvo vyseparovaného odpadu 3.1.1.3 Vybudovať zberný dvor pre separovaný odpad 3.1.1.4 Vybudovať mestské kompostovisko 3.1.1.5 Zvyšovať environmentálne povedomie ľudí 3.1.1.6 Motivovať obyvateľov k separovaniu odpadu 3.1.1.7 Lokalizovať a zlikvidovať čierne skládky 3.1.1.8 Osadiť smetné koše a zberné nádoby na separovaný odpad na verejné priestranstvá 3.1.1.9 Zabezpečiť kompostéry do domácností a škôl
Opatrenie	3.1.2 Odvádzanie a zneškodňovanie odpadových vôd
Aktivita	3.1.2.1 Rekonštruovať kanalizačnú sieť 3.1.2.2 Dobudovať kanalizačnú sieť v meste 3.1.2.3 Výstavba kanalizácie a ČOV v časti Zelené 3.1.2.4 Výstavba kanalizácie a ČOV v časti Slaná Lehota 3.1.2.5 Dobudovať dažďovú kanalizáciu
Priorita	3.2 Vodné zdroje
Opatrenie	3.2.1 Zásobovanie pitnou vodou
Aktivita	3.2.1.1 Udržiavať a rekonštruovať existujúcu vodovodnú sieť 3.2.1.2 Pravidelne monitorovať stav vodovodnej siete 3.2.1.3 Dobudovať vodovod na Kanadskej ulici
Opatrenie	3.2.2 Ochrana a racionálne využívanie vôd

Aktivita	3.2.2.1 Revitalizovať koryto rieky Ipľa a Poltarice 3.2.2.2 Vybudovať protizáplavové opatrenia 3.2.2.3 Zabezpečiť účinný systém ochrany a prevencie pred znečistením vôd 3.2.2.4 Doplniť a udržiavať brehové porasty vodných tokov
Priorita	3.3 Ovzdušie, pôda a lesy
Opatrenie	3.3.1 Ochrana ovzdušia
Aktivita	3.3.1.1 Znížiť množstvo produkovaných emisií prechodom na alternatívne zdroje vykurovania
Opatrenie	3.3.2 Ochrana pôdy a lesných porastov
Aktivita	3.3.2.1 Realizovať protierózne opatrenie 3.3.2.2 Realizovať protipožiarne opatrenia 3.3.2.3 Revitalizovať a vyčistiť okolité lesy 3.3.2.4 Obnoviť a spevniť lesné cesty
Priorita	3.4 Verejné priestranstvá a verejná zeleň
Opatrenie	3.4.1 Úprava verejných priestranstiev
Aktivita	3.4.1.1 Obnoviť a vysadiť estetickú zeleň v meste 3.4.1.2 Obnoviť a vysadiť izolačnú zeleň v meste 3.4.1.3 Skrásliť vstupy do mesta 3.4.1.4 Oživiť parkovú zónu na cintoríne v meste 3.4.1.5 Obnova námestia 3.4.1.6 Vybudovať pešiu oddychovú zónu 3.4.1.7 Osadiť lavičky na verejné priestranstvá
Priorita	3.5 Energetická efektívnosť
Opatrenie	3.5.1 Využívanie obnoviteľných zdrojov energie
Aktivita	3.5.1.1 Inštalovať solárne kolektory, fotovoltické panely na mestské budovy
Opatrenie	3.5.2 Znižovanie energetickej náročnosti budov
Aktivita	3.5.2.1 Zatepľovať bytové domy 3.5.2.2 Zatepľovať mestské budovy
Priorita	3.6 Technická infraštruktúra
Opatrenie	3.6.1 Zabezpečenie dostatočnej siete pozemných komunikácií
Aktivita	3.6.1.1 Dobudovať a rekonštruovať miestne komunikácie 3.6.1.2 Rekonštruovať a dobudovať štátne cesty 3.6.1.3 Dobudovať a obnoviť parkoviská v meste 3.6.1.4 Dobudovať a obnoviť jednostranné a obojstranné chodníky v meste 3.6.1.5 Rekonštruovať mosty a lávky 3.6.1.6 Realizovať preložku štátnej cesty II/595 3.6.1.7 Rekonštruovať a doplniť prechody pre chodcov
Opatrenie	3.6.2 Rozvoj a obnova technickej infraštruktúry
Aktivita	3.6.2.1 Budovať inžinierske siete v nových lokalitách IBV 3.6.2.2 Obnova verejného osvetlenia

	3.6.2.3 Dokončiť inštaláciu bezdrôtového rozhlasu
	3.6.2.4 Obnoviť a vybudovať požiaru zbrojnicu
	3.6.2.5 Modernizovať vybavenie požiarnej zbrojnice
	3.6.2.6 Modernizovať a doplniť vybavenie Domu smútku
	3.6.2.7 Rozšíriť urnový háj
	3.6.2.8 Zrekonštruovať a dobudovať rozvody káblovej televízie
	3.6.2.9 Zvýšiť kapacitu elektrickej rozvodnej siete
	3.6.2.10 Rekonštruovať rozvodnú sieť plynu
	3.6.2.11 Rekonštruovať telekomunikačnú sieť
	3.6.2.12 Vybudovať bezbariérové vstupy do verejných budov
	3.6.2.13 Modernizovať tepláreň Poltárska energetická a.s.
	3.6.2.14 Obnova budov a dovybavenie Mestského podniku služieb
	3.6.2.15 Obnova a dovybavenie mestských budov
	3.6.2.16 Vybudovať verejné hygienické zariadenia v meste
Opatrenie	3.6.3 Zabezpečenie dopravnej infraštruktúry
Aktivita	3.6.3.1 Obnova autobusových zastávok a vlakových staníc
	3.6.3.2 Vybudovať autobusovú stanicu v meste
	3.6.3.3 Rekonštruovať železničnú stanicu v meste
Opatrenie	3.6.4 Informatizácia mesta
Aktivita	3.6.4.1 Modernizovať počítačové vybavenie
	3.6.4.2 Zavádzať e-government
	3.6.4.3 Rozvíjať infraštruktúru informačných systémov samosprávy
	3.6.4.4 Zavádzať efektívne elektronické služby na úrovni samosprávy
	3.6.4.5 Zvýšiť počet miest s WIFI pripojením v meste
Opatrenie	3.6.5 Bezpečnosť
Aktivita	3.6.5.1 Dopĺňať a udržiavať kamerový systém v meste
	3.6.5.2 Zriadiť obecnú políciu a občianske hliadky
	3.6.5.3 Inštalovať požiarne hydranty v meste

M/ Realizačná časť

V realizačnej časti dokumentu sú stanovené postupy inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia samotnej realizácie PHSR mesta Poltár. Základom realizačnej časti je akčný plán, ktorý je prílohou dokumentu. V akčnom pláne je pri každej aktivite priradený subjekt, ktorý zodpovedá za jeho realizáciu. Stanovený je aj predpokladaný termín realizácie, možné zdroje financovania a v prípadoch, kedy je to možné, aj stanovený rozpočet.

Za realizáciu PHSR mesta Poltár zodpovedá primátor mesta Poltár, ktorého rozhodnutia podliehajú schváleniu mestským zastupiteľstvom. Na realizácii sa však budú podieľať všetci

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Poltár

zamestnanci mesta Poltár, vo všetkých inštitúciách spadajúcich pod mesto Poltár. Plán hodnotenia a monitorovania je uvedený v tabuľke č. 21.

Plán hodnotenia a monitorovania

Tab. č. 21

Plán priebežných hodnotení PHSR na programové obdobie 2015 - 2023		
Typ hodnotenia	Vykonat' prvýkrát	Dôvod vykonania/ periodicita
Strategické hodnotenie	Najskôr v roku 2018	Z dôvodu vzniknutej potreby a podľa rozhodnutia mestského zastupiteľstva
Operatívne hodnotenie		
Tematické hodnotenie časti PHSR	Podľa potreby	Téma identifikovaná ako riziková časť za predchádzajúci kalendárny rok
Ad hoc mimoriadne hodnotenie	Podľa potreby	V prípade značného odklonenia od stanovených cieľov V prípade návrhu na revíziu PHSR
Ad hoc hodnotenie celého PHSR alebo jeho časti	2020	Na základe rozhodnutia primátora alebo podnetu poslancov Na základe protokolu NKÚ SR, správy auditu

Zdroj: vlastné spracovanie

N/ Finančná časť

Finančná časť zahŕňa finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, ako aj inštitucionálnu a organizačnú stránku realizácie PHSR mesta Poltár. Finančný rámec je zhrnutý v indikatívnom rozpočte, ktorý predstavuje rozdelenie financií počas celého obdobia platnosti PHSR a v modeli viaczdrojového financovania, v ktorom sú financie rozdelené podľa zdrojov, z ktorých budú čerpané.

Indikatívny rozpočet – sumarizácia

Tab. č. 22

	Rok								
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Spolu
I. Hospodárska oblasť	111 250	166 250	494 250	619 250	514 250	149 250	159 250	161 250	2 375 000
II. Sociálna oblasť	714 500	1 155 500	1 925 500	1 629 500	1 432 500	2 010 000	1 940 000	1 352 500	12 160 000
III. Životné prostredie a infraštruktúra	2 154 700	2 129 200	2 318 600	2 329 600	2 327 600	2 328 600	2 329 600	2 337 100	18 255 000
Spolu	2 980 450	3 450 950	4 738 350	4 578 350	4 274 350	4 487 850	4 428 850	3 850 850	32 790 000

Zdroj: vlastné spracovanie

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Poltár

Model viaczdrojového financovania – intervenčná matica

Tab. č. 23

Viaczdrojové financovanie							
	Celkové náklady	Verejné zdroje					Súkromné zdroje
		EÚ	Štát	VÚC	mesto	Spolu	
Prioritná oblasť I.							
Priorita 1.1	1 200 000	900 000	-	-	25 000	925 000	275 000
Priorita 1.4	1 175 000	932 750	172 500	-	32 250	1 137 500	37 500
Prioritná oblasť II.							
Priorita 2.1	850 000	732 500	-	-	117 500	850 000	-
Priorita 2.2	4 850 000	4 382 500	-	-	467 500	4 850 000	-
Priorita 2.3	1 200 000	1 035 000	-	-	165 000	1 200 000	-
Priorita 2.4	3 650 000	2 715 000	270 000	-	105 000	3 090 000	560 000
Priorita 2.5	1 610 000	1 520 000	-	10 000	80 000	1 610 000	-
Prioritná oblasť III.							
Priorita 3.1	6 900 000	5 985 000	-	-	315 000	6 300 000	600 000
Priorita 3.2	550 000	522 500	-	-	27 500	550 000	-
Priorita 3.6	10 805 000	9 298 750	520 000	-	736 250	10 555 000	250 000
Spolu	32 790 000	28 024 000	962 500	10 000	2 071 000	31 067 500	1 722 500

Zdroj: vlastné spracovanie

Záver

Názov PHSR:	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Poltár
Obdobie:	2015 - 2023
Územné vymedzenie:	Banskobystrický kraj, okres Poltár, mesto Poltár
Dátum schválenia PHSR mestským zastupiteľstvom:	
Dátum platnosti:	

Zoznam príloh

Príloha č. 1 – Akčný plán pre mesto Poltár

Príloha č. 2 – Ex-post hodnotenie predchádzajúceho PHSR

Príloha č. 3 - Ex-ante hodnotenie – súčasne pripravované plánované projektové zámery

Príloha č. 4 – Zoznam mimovládnych organizácií (elektronická forma)

Príloha č. 5 – Zoznam podnikateľských subjektov (elektronická forma)

Príloha č. 6 – Zoznam menovaných členov riadiaceho tímu a pracovných skupín

Zoznam informačných zdrojov použitých v PHSR

Národná stratégia regionálneho rozvoja SR (NSRR)
Partnerská dohoda
Program rozvoja vidieka SR (PRV)
Integrovaný regionálny operačný program (IROP)
Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Poltár na roky 2010 - 2019
Štatistický úrad SR

Zoznam niektorých skratiek k strategickej časti dokumentu

AZE - Alternatívne zdroje energie
CR - Cestovný ruch
ČOV - Čistička odpadových vôd
EÚ - Európska únia
KC - Komunitné centrum
MAS - Miestna akčná skupina
MRK - Marginalizované rómske komunity
MSP - Malé a stredné podnikanie
MŠ - Materská škola
NFP - Nenávratný finančný príspevok
OZE - Obnoviteľné zdroje energie
PT - Poltár
PHSR - Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja
RS - Rimavská Sobota
TSP - Terénna sociálna práca
ZPD - Združené poľnohospodárske družstvo
ZŠ - Základná škola
ZŤP - zdravotne ťažko postihnutý

Použité zdroje informácií

Mesto Poltár – monografia mesta
<http://www.poltar.sk/>
www.sazp.sk
www.statistics.sk,
www.slovak.statistics.sk
www.land.gov.sk
<http://www.skgeodesy.sk/sk/ugkk/>
www.envirofond.sk
www.orsr.sk
www.zrsr.sk
www.ssc.sk
www.zsr.sk

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Poltár

www.finstat.sk

www.ives.sk

http://www.sodbtn.sk/obce/obec_stat_narodnost.php?kod_obce=511340

www.upsvar.sk

www.mapsgoogle.sk

www.vupop.sk

www.mapy.atlas.sk

Informácie od zástupcov mesta a ostatných aktívnych obyvateľov